

EUROPEJSKIE STUDIUM INTEGRACYJNE NAUKI O ŚRODOWISKU W POLSCE

24 października br., w siedzibie EIPOS na Politechnice Świętokrzyskiej, odbyło się posiedzenie grupy zarządzającej projektem TEMPUS-PHARE. Celem tego posiedzenia było przygotowanie umowy z organizacją TEMPUS-PHARE dotyczącej realizacji tego projektu i zatwierdzenie programu wykładów oraz budżetu na r. ak. 1997/98.

Projektverwaltungsgruppe

Grupa zarządzająca projektem składa się z dziewięciu członków, a dyrektorem organizacyjnym jest prof. dr hab. inż. Roman Nadolski, prorektor Politechniki Świętokrzyskiej. W skład projektverwaltungsgruppe Zarządu Projektu powołano: prof. dr hab. inż. Guntera Lehmana, dyrektora naukowego EIPOS w Dreźnie, prof. dr hab. inż. Michela Kanta z Université de Technologie Compiègne (Francja), prof. dr. Adolfa Melezinek z Uniwersytetu w Klagerfurcie (Austria), inż. dypl. Holma Grosse, kierownika Studium Nauki o Środowisku w Dreźnie, prof. dr. Dietera Falkenhagena z Uniwersytetu w Krems (Austria), prof. dr hab. Elżbietę Bezak-Mazur z WSP w Kielcach, prof. dr hab. inż. Marię Żygadło, kierownika

projektu i koordynatora, oraz prof. dr. hab. inż. Alojzego Kowalkowskiego, członka rzeczywistego EIPOS w Dreźnie. Na posiedzeniu grupy prof. Roman Nadolski wręczył członkom zarządu dyplomy nominacyjne.

Oprócz tych dziewięciu osób powołano również opiniodawców, którymi są: prof. dr hab. h. c. Hans-Joachim Fiedler z EIPOS w Dreźnie i prof. dr hab. inż. Tomasz Winnicki z Uniwersytetu Wrocławskiego. Ta międzynarodowa grupa odpowiada za realizację projektu. Projekt dotyczy inauguracji nowego, podyplomowego studium w Polsce dla zawodowo zainteresowanych pracowników państwowych, przedsiębiorstw prywatnych, wyższych uczelni, szkół zajmujących się problematyką ochrony środowiska. Celem tego studium jest przenoszenie do praktyki najnowszej wiedzy z zakresu problemów biologicznych i technicznych ochrony środowiska i współdziałanie w celu przyspieszenia integracji Polski z Unią Europejską.

Tematyka Studium

Wprowadzenie do nauki o środowisku składa się z dwóch części: podstaw nauk przyrodniczych oraz prawodawstwa i polityki dotyczącej ochrony środowiska.

W bloku dotyczącym nauk przyrodniczych przedstawiona zostanie wiedza z zakresu genezy współczesnych krajobrazów, tzw. ekologii, chemii środowiska przyrodniczego, kartografii, łącznie z GIS. W części drugiej zostanie przedstawione szczegółowo prawodawstwo i polityka Unii Europejskiej i Polski w zakresie środowiska przyrodniczego, a szczególna uwaga zostanie poświęcona zarządzaniu środowiskiem EKO-ADIT (kontrola środowiska).

Druga grupa wykładów to wykłady specjalistyczne dotyczące problemów zawodowych kształtowania i ochrony środowiska, m.in. przedstawione zostaną problemy użytkowania i ochrony zasobów wodnych, ekosystemów terestrycznych (ziemnych) i ochrony atmosfery. Szczegółowo rozpatrzone zostaną zagadnienia planowania i budownictwa ekologicznego w krajobrazach miejskich i wiejskich oraz strategii planowania i odnawiania miast i budynków. Część następną dotyczy geografii planowania przestrzennego krajobrazu w świetle prawodawstwa polskiego i Unii Europejskiej oraz zagadnień dotyczących zarządzania i doradztwa w ochronie środowiska.

Inny cykl wykładów będzie dotyczył technicznej ochrony środowiska w zakresie wytwarzania i użytkowania energii elektrycznej, ochrony przed emisjami i imisjami, gospodarki odpadami – recykling, zagospodarowania zastarzałych odpadów i rekultywacji gleb. Ostatni cykl wykładów będzie obejmował zagadnienia z zakresu psychologii i medycyny środowiska oraz toksykologii substancji szkodliwych dla człowieka. Zajęcia będą trwały 4 semestry, będą składały się z 7 zjazdów wykładowych (trwających od 5 do 6 dni) i 6-dniowej praktyki terenowej, a zakończą się zjazdem egzaminacyjnym.

Plany na przyszłość

W czerwcu 1997 r. odbędzie się praktyka terenowa (5-dniowa), podczas której zostaną przedstawione problemy użytkowania i ochrony ekosystemów terestrycznych, m.in.: problemy związane z eksploatacją węgla brunatnego, czyli problemy surowcowe i rekultywacyjne związane z eksploatacją węgla w Bełchatowie, zabytki kultury materialnej w Staropolskim Okręgu Przemysłowym, ochrona przyrody w systemie parków krajobrazowych, narodowych i rezerwatów Regionu Świętokrzyskiego

W 1998 r. w czerwcu zostanie zorganizowane międzynarodowe kolokwium pn. VI Kolokwium EIPOS Zintegrowane Nauki o Środowisku pt.:

„Narzędzia prewencyjnej ochrony środowiska w zakładach pracy oraz ich związki z regionalnym rozwojem i koncepcją zachowania zasobów przyrody”.

W numerze:

- Z Senatu
- Informacje · Sygnały
- Konferencje
- Synteza wywiadów
- O denarach, talarach i dukatach
- Czas na morał?
- Wzgórze Zamkowe w Kielcach
- Jak znaleźć książkę w katalogu komputerowym
- Oferta Ośrodka Innowacji i Wynalazczości PŚk.
- Czytelnia Naukowa zaprasza
- Poletko humanisty
- TEMPUS
- „Bieg po wiedzę”

Tutaj naprawdę studiuje się przyjemnie. Rozważ to, może warto się zdecydować.

Wydział dla ambitnych

Możesz zostać specjalistą XXI wieku studiując:

- Technologie laserowe i plazmowe,
- Budowę silników i samochodów, Mechanikę,
- Mechatronikę i Konstrukcję Maszyn, Informatykę,
- Programowanie obrabiarek i robotów,
- Inteligentne Systemy Broni i Amunicji, Inżynierię produkcji,
- Zarządzanie i Marketing

Oto treść reklamowej ulotki Wydziału Mechanicznego skierowanej do studentów I roku Politechniki Świętokrzyskiej.

Co nowego na Wydziale Mechanicznym? – Pytanie to kieruję do dziekana Wydziału Mechanicznego PŚk. prof. Tomasza Otmianowskiego.

– W naszej Uczelni chcemy połączyć tradycję akademicką z nowoczesnością, taka jest polityka władz Szkoły i Wydziału. Naszym zadaniem jest przygotowanie studentów pod względem fachowym i społecznym do wejścia w XXI wiek. Nie przypadkiem więc nasi studenci mogą studiować przedmioty humanistyczne, ekonomiczne i ekologiczne, jako rozszerzające światopogląd. Są to jednak studia dobrowolne, co ogranicza ich powszechność.

Chcielibyśmy, aby PŚk. specjalizowała się w takich dyscyplinach, które nie są uprawiane w innych uczelniach, tu możemy być oryginalni.

Bazą nowoczesności Wydziału Mechanicznego są laboratoria pozwalające opracować nowe technologie, a także nowe techniki badawcze. Należą do nich: **Centrum Laserowych Technologii Metali, pracownia plazmotronowa i metalizacji, laboratorium wytrzymałości materiałów czy też laboratorium metrologii.** Wiele naszych laboratoriów zostało wyposażonych w ostatnich dwóch, trzech latach w nowoczesną apa-

raturową, jak np. mikroskop skaningowy, kamerę termowizyjną, tribometri T-05 i T-07, maszyny wytrzymałościowe MTC oraz INSTROM i wiele innych urządzeń ostatnich generacji.

A co z zastosowaniem informatyki w dziedzinie mechaniki?

– Kluczem do praktyki inżynierskiej od kilkunastu lat stały się procedury komputerowe, również proces zdobywania wiedzy jest obecnie nie do pomyślenia bez informatyki. Na naszym Wydziale wiedzę i umiejętności w tej dziedzinie zdobywają studenci: początkowo – w pracowni Studium Podstaw Informatyki, a następnie doskonałą praktyczną wykorzystanie technik komputerowych w takich przedmiotach, jak: mechanika, podstawy konstrukcji maszyn, zastosowania informatyki, programowanie obrabiarek i robotów czy zarządzanie i marketing. Wszystkie laboratoria pomiarowe i badawcze Wydziału dostępne dla studentów wyposażone są obecnie w aparaturę sterowaną komputerowo.

Nie należy jednak zapominać, że podstawą wiedzy inżyniera mechanika są teoretyczne podstawy uzyskane w takich dyscyplinach, jak: fizyka, mechanika czy metaloznawstwo.

– Katedra Mechaniki w ramach szeroko rozumianej mechaniki prowadzi przedmioty, których treści pamiętają czasy Newtona oraz te najnowocześniejsze wymagające użycia komputera i wiedzy informatycznej. W tej Katedrze prowadzona jest specjalność zastosowania informatyki, a absolwent jest magistrem inżynierem mechanikiem informatykiem. Nasi studenci mogą zmieniać swoją ścieżkę kształcenia – rezygnować z jednych, a wybierać inne przedmioty.

Jakie są możliwości zatrudnienia waszych absolwentów?

– Niewątpliwie, trzy czy cztery lata temu rynek pracy dla mgr. inż. mecha-

Przedmiotem rozważań mechaniki jest ruch oraz zjawiska z nim związane

niki był trudny. Obecnie sytuacja się poprawia z roku na rok. W tej chwili już na naszych przyszłorocznych absolwentów czekają dobre miejsca pracy. Bez trudu znajdą zatrudnienie ci, którzy wybiorą atrakcyjne specjalności, jak budowa i eksploatacja samochodów, programowanie skomputeryzowanych obrabiarek, technologie laserowe i plazmowe czy zarządzanie i marketing.

Niestety, młodzież wciąż nie rozumie, że najlepsze kariery będą robili ci, którzy opanują biegle przynajmniej jeden język zachodni.

Jakie działania podejmuje Wydział Mechaniczny w ramach swojej promocji?

– 27 listopada wraz z Samorządem Studenckim organizujemy imprezę towarzysko-quizową dla naszego Wydziału, nastawioną na pozyskanie jak najlepszych studentów. W spotkaniu wezmą udział przedstawiciele zakładów przemysłowych naszego regionu, którzy będą informować o możliwościach zatrudnienia i poszukiwanych specjalnościach kształcenia. Druga promocja – o szerszym zasięgu – w marcu przyszłego roku, przeznaczona będzie dla maturzystów szkół kieleckich. Jakie będą „echa” tych promocji, będziemy się mogli przekonać już w następnym roku akademickim.

Krystyna Solakiewicz

Wręczenie mianowań na stanowiska profesorskie

Na posiedzeniu Senatu 30 października wręczono nominacje na stanowiska profesorów Politechniki Świętokrzyskiej: **prof. dr hab. Halinie Jastrzębskiej-Smolaga**, specjalistce z dziedziny ekonomii oraz **prof. dr hab. inż. Henrykowi Frąckiewiczowi**, rektorowi PŚk.

Sprawa kosztów uzyskania przychodu z tytułu wynagrodzeń za działalność będącą przedmiotem prawa autorskiego

Sprawę tę przedstawił na posiedzeniu Senatu prorektor ds. badań naukowych i współpracy z gospodarką narodową prof. Mieczysław Poniewski.

– Sprawa praw autorskich zawartych w naszej działalności badawczej na zlecenie instytucji zewnętrznych była przedmiotem rozważań w naszej Szkole już wcześniej. W wyniku działań podjętych w pionie prorektora ds. badań ustalono nowe wzorce rachunków za prace badawcze, z rozróżnieniem czy wykonywane czynności objęte są ochroną wynikającą z prawa autorskiego, czy też nie. Jeśli tak, to przysługuje stawka 50% kosztów.

Jak wiadomo ustawa o szkolnictwie wyższym nakłada na nauczycieli akademickich obowiązek pracy twórczej. Praca ta jest oceniana, a wynik oceny decyduje nie tylko o awansie, ale o możliwości jego dobrego zatrudnienia.

– Do 23 maja 1994 r. obowiązek ten nie był objęty należyłą ochroną, związaną z prawami autorskimi. Z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, uregulowane zostało zagadnienie praw autorskich do utworów stworzonych przez pracowników w wyniku wy-

konywania obowiązków w ramach stosunku pracy. Art. 12 powołanej ustawy określa, że nabycie autorskich praw majątkowych przez pracodawcę następuje z chwilą przyjęcia utworu. Stąd pracownikowi, który stworzył utwór przysługują – w świetle przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych – z chwilą przeniesienia autorskich praw majątkowych na pracodawcę, w ramach otrzymanego wynagrodzenia za pracę, koszty uzyskania w wysokości 50%. O zastosowaniu normy kosztów uzyskania w wysokości 50% decyduje wyłącznie fakt uzyskania przychodu za wykonanie czynności (utworu) będącej przedmiotem prawa autorskiego. Przesłanką do zastosowania przepisu art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, jest korzystanie przez twórców z praw autorskich i pokrewnych lub rozporządzanie przez nich tymi prawami.

Art. 111 ustawy o szkolnictwie wyższym mówi: *Nauczycielom akademickim przysługują uprawnienia twórców w zakresie praw autorskich i praw pokrewnych oraz pomoc uczelni w razie ich naruszania.*

W powołaniu na cytowane akty prawne senaty uczelni polskich (SGH, Politechniki Krakowskiej, AGH, SGGW, Uniwersytetu Warszawskiego, Politechniki Wrocławskiej i inne) podjęły uchwały w sprawie zastosowania normy 50% kosztów uzyskania.

8. 10. 1996 r. JM Rektor, prof. Henryk Frąckiewicz, powołał komisję do rozpoznania warunków odliczenia kosztów uzyskania przychodów z tytułu działalności nauczycieli akademickich PŚk., objętej prawem autorskim. Komisja otrzymała nazwę **Rektorskiej Komisji ds. Kosztów Uzyskania Przychodu.**

Komisję powołano w składzie:

prof. M. Poniewski – przewodniczący, **prof. B. Radziszewski** – sekretarz, dziekani wydziałów: **prof. T. Otmianowski**, **doc. Cz. Lewinowski**, **prof. Z. Kaczmarek** oraz **mgr Irena Rolecka** – radca prawny. Zadaniem komisji było rozpoznanie sytuacji prawnej w zakresie warunków odliczenia od podatku dochodowego kosztów uzyskania przychodu, z tytułu działalności nauczycieli akademickich,

objętej prawem autorskim oraz przygotowanie projektu stanowiska Senatu w tej sprawie. Równocześnie rektor i prorektorzy spotkali się z dyrektorem Kieleckiej Izby Skarbowej, mgr Lechem Hamerą. Dyrektor Izby nie zgłosił zastrzeżeń do tych działań, uznał natomiast, że uchwała Senatu powinno towarzyszyć zarządzenie wykonawcze rektora. Ze swej strony zaoferował pomoc w jego opracowaniu.

Projekt przyjęty na posiedzeniu Senatu 24 października uchwała, co następuje:

1. Wynagrodzenie w 1996 r. za działalność będącą przedmiotem prawa autorskiego stanowi:

a) w grupie pracowników dydaktyczno-naukowych i naukowych zatrudnionych na stanowiskach: profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego, docenta, adiunkta i asystenta – 70% wynagrodzenia zasadniczego;

b) w grupie pracowników dydaktycznych zatrudnionych na stanowiskach: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, oraz pracowników bibliotecznych, mających uprawnienia bibliotekarzy dyplomowanych, a także dyplomowanych pracowników dokumentacji i informacji naukowo-technicznej – 50% wynagrodzenia zasadniczego.

2. Wykonanie uchwały powierza się Rektorowi Politechniki Świętokrzyskiej.

3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zmiany dotyczące uchwały będą rozpatrywane na następnym posiedzeniu Senatu i uregulowane zarządzeniem wykonawczym Rektora Politechniki Świętokrzyskiej.

Utworzenie Katedr w Centrum Laserowych Technologii Metali

Senat Politechniki Świętokrzyskiej wyraził zgodę na utworzenie Katedr w Centrum Laserowych Technologii Metali:

– Katedry Przemysłowych Systemów Laserowych,

– Katedry Laserowych Technologii Metali,

powołanych zarządzeniem Rektora Politechniki Świętokrzyskiej 19 lipca 1996 r.

Powołanie przewodniczących komisji senackich oraz komisji dyscyplinarnych

Senacka Komisja Dydaktyki i Wychowania – przewodniczący prof. dr hab. inż. Tadeusz Borowicz,

Senacka Komisja Organizacji i Rozwoju Budżetu i Finansów – przewodniczący prof. dr hab. inż. Wacław Gierulski,

Senacka Komisja Rozwoju Kadry Naukowej i Współpracy z Zagranicą – przewodniczący prof. dr hab. Leszek Rudziński,

Senacka Komisja Badań Naukowych i Aparatury – przewodniczący prof. dr hab. inż. Jacek Przygodzki,

Senacka Komisja Dyscyplinarna dla Studentów – przewodniczący prof. dr hab. inż. Zbigniew Rusin,

Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna dla Studentów – przewodniczący prof. dr hab. inż. Jerzy Piasta,

Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli Akademickich – przewodniczący – prof. dr hab. Jan Naumiuk.

Rekrutacja na studia w roku 1997/98

Prorektor dr inż. Barbara Goszczyńska zwróciła się do Rad Wydziałów o ocenę dotyczącą rekrutacji w 1996 r., a tym samym o określenie zasad rekrutacji na r. ak. 1997/98. W odpowiedzi napłynęły do prorektora ds. dydaktycznych stanowiska Rad Wydziałów zgodne w dwóch kwestiach. Pierwsza kwestia dotyczy naboru kandydatów na studia bezpośrednio na Wydziały i określenie limitów przyjęć na poszczególne kierunki studiów. Druga kwestia dotyczy prowadzenia I Roku Studiów w systemie semestralnym, a nie trymestralnym. Rada Wydziału Mechanicznego przedłożyła dane dotyczące zmian przedmiotów w egzaminie ustnym na kierunek Zarządzanie i Marketing. W miejsce historii i geografii zaproponowano egzamin ustny z wiedzy społeczno-ekonomicznej.

Na posiedzeniu Senatu podjęto uchwałę o zasadach ogólnych rekrutacji na studia:

– przyjęcia kandydatów na I rok studiów na poszczególne kierunki, przepro-

wadzają Wydziałowe Komisje Rekrutacyjne w ramach limitów ustalonych przez Rady Wydziałów,

– rekrutację na studia dzienne przeprowadza się na podstawie konkursu świadectw maturalnych lub egzaminu wstępnego (do wyboru przez kandydata) wg zasad przyjętych w postanowieniach szczegółowych,

– zajęcia na I roku studiów odbywać się będą w systemie semestralnym,

– studia wieczorowe w Politechnice Świętokrzyskiej prowadzone są na Wydziałach: Mechanicznym (marketing i zarządzanie), Budownictwa Lądowego,

– studia zaoczne prowadzone są na wszystkich wydziałach i kierunkach w Uczelni,

– studia wieczorowe i zaoczne są płatne,

– kandydaci przyjęci na studia jako wolni słuchacze wnoszą opłatę za naukę,

– wysokość opłat za studia ustala się na podstawie kalkulacji kosztów kształcenia i podaje do wiadomości kandydatów w terminie do 1 lipca; opłatę ustala rektor na podstawie propozycji Rad Wydziałów.

Z powodu braku danych szczegółowych dotyczących rekrutacji prorektor Barbara Goszczyńska przedstawiła wytyczne dla Rad Wydziałów, które będą przedmiotem obrad na następnym posiedzeniu Senatu w listopadzie.

Informacje Rektora

Na temat pracy administracji uczelni było dużo uwag, zarówno pozytywnych jak i negatywnych. Rektor zaproponował, aby powołać senacką komisję ds. administracji, jest to podyktowane troską o dobro Uczelni, aby pracownicy Politechniki byli jak najlepiej wykorzystywani.

Sprawy, które wymagają przyspieszenia to inwestycje, a przede wszystkim budowa biblioteki. Należałoby się tylko zastanowić nad jej lokalizacją. Teren Politechniki trzeba jak najszybciej zagospodarować, będzie to główne zadanie administracji centralnej Uczelni. Budynek przy ul. Manifestu Lipcowego będzie wyremontowany i przeznaczony na Cen-

trum Laserowych Technologii Metali. Przy poparciu KBN, PAN i MEN nasza Szkoła uzyska środki finansowe na budowę hali laboratoryjnej dla laserów o dużej mocy. Trzeba również ulepszyć i powiększyć bazę rekreacyjno-sportową dla studentów. W związku ze sprawą zagospodarowania terenów Uczelni rektor, prof. Henryk Frąckiewicz powołał komisję w składzie: przewodniczący – dyrektor administracyjny **mgr Witold Zięba**, członkowie – **prof. A. Radowicz**, **prof. L. Faryniak**, **prof. M. Wciślik** i student V roku **Marek Skalski**. O sytuacji prawnej terenów Politechniki Świętokrzyskiej poinformował na posiedzeniu Senatu dyrektor administracyjny **mgr W. Zięba**. Na dzień dzisiejszy 16 ha jest w użytkowaniu wieczystym Uczelni, ostatnio Urząd Miasta przyznał Politechnice 2 ha terenów, własność miasta Kielce. Administracja Uczelni wystąpiła o dalsze odzyskanie terenów.

Zawieranie umów na prowadzenie zajęć dydaktycznych na studiach wieczorowych i zaocznych

Prorektor ds. dydaktycznych dr inż. Barbara Goszczyńska poinformowała senatorów o przyjętych zasadach dotyczących umów na prowadzenie zajęć dydaktycznych na studiach podyplomowych, wieczorowych i zaocznych. Przyjęto zasadę z ubiegłego roku akademickiego. Najwięcej uwag prodziekanów dotyczyło pośrednictwa spółki dydaktycznej „Index”. Na Kolegium Rektorskim uznano za słuszne, że prowadzenie zajęć dydaktycznych może być zawierane jako umowa o dzieło, o charakterze autorskim bez pośrednictwa spółki „Index”.

Redakcja pisma „Index” nie należy do spółki dydaktycznej „Index”, jest to tylko zbieżność nazw. (red.)

Relacja z posiedzenia Senatu z 27 listopada w następnym numerze „Indeksu”

Z KRAJU

■ **Narada prorektorów ds. nauczania w MEN**

24 września br. w Ministerstwie Edukacji Narodowej odbyła się pierwsza z serii narad z nowo wybranymi władzami uczelni państwowych. Ze względu na początek kadencji spotkanie miało głównie charakter informacyjny.

- Poruszono m.in. następujące problemy:
- kredytowanie studiów (trwają uzgodnienia z bankami i Ministerstwem Finansów),
 - wyniki tegorocznej rekrutacji i wskazówki dotyczące przyszłorocznej,
 - ustawa o wyższych szkołach zawodowych,
 - zasady finansowania szkolnictwa wyższego (proponowane zmiany algorytmu),
 - minimum programowe,
 - założenia projektu nowego rozporządzenia RM w sprawie pomocy materialnej dla studentów,
 - kształcenie i doskonalenie nauczycieli,
 - program „Nowa Matura”.

■ **Rektorzy w Sejmie**

Na zaproszenie marszałka Sejmu Józefa Zycha, 21 października br. w gmachu przy ul. Wiejskiej zjawili się rektorzy uczelni państwowych i przewodniczący Kolegium Rektorów uczelni niepublicznych. Stronę parlamentarno-rządową reprezentowali m.in. marszałek Sejmu Józef Zych, wicemarszałek Sejmu Aleksander Małachowski, posłowie Jan Zaciura i Jerzy Zdrada, Minister Edukacji Narodowej Jerzy Wiatr, Minister Kultury i Sztuki Lesław Podkański, przewodniczący KBN prof. Aleksander Łuczak. W spotkaniu uczestniczył także przewodniczący Rady Głównej prof. Jerzy Osiewski.

Wprowadzając do dyskusji, marszałek Sejmu mówił o procesach transformacji i dostosowywaniu planów i programów studiów do wymogów Unii Europejskiej. Uświadamiano trudności związane z integracją europejską – ok. 600 ustaw i kilka tysięcy przepisów trzeba będzie zmienić, aby dostosować funkcjonowanie naszego szkolnictwa wyższego do zasad obowiązujących w UE.

W dyskusji zwracano uwagę, iż edukacja powinna być naczelnym celem strategii dla Polski i trzeba wygospodarować na ten cel środki kosztem innych dziedzin. Podkreślano problem wieloetatowości i jej negatywnego wpływu na rozwój kadry naukowej. Padały też gorzkie słowa pod adresem władz. Podnoszono kwestie zmiany ustawy o szkolnictwie wyższym i dostosowania jej do kodeksu pracy, a także konieczności zniesienia barier dla przenoszenia kształcenia poza ośrodki akademickie.

Targi książki akademickiej

W dniach 7 – 10 listopada br. w Dużej Auli Politechniki Warszawskiej odbyły się III Krajowe Targi Książki Akademickiej ATENA '96, których głównym organizatorem były Wydawnictwa Naukowo-Techniczne, współorganizatorami – Biuro Marketingowe MEGARON, Polskie Towarzystwo Wydawców Książek i Stowarzyszenie Wydawców Szkół Wyższych przy współudziale instytucji wspierających – MEN, Gminy Warszawa Centrum i Forum Akademickiego.

W tegorocznej edycji Targów wzięła udział rekordowa liczba uczestników – 78 wydawców na 72 stoiskach, co dowodzi, jak ważne jest to spotkanie prezentujące całoroczny dorobek edytorski wydawnictw uczelnianych oraz innych publikujących podręczniki akademickie, skrypty i książki naukowe.

Targom towarzyszyła po raz pierwszy impreza KSIĄŻKA MEDYCZNA '96, której współorganizatorem była Sekcja Wydawców Książki Medycznej przy Polskiej Izbie Książki, a której celem była promocja publikacji z zakresu medycyny adresowanej do lekarzy i studentów.

Na Targach obchodzono również 130-lecie „Przeglądu Technicznego” oraz 75-lecie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek.

W pierwszym dniu ogłoszono wyniki Konkursu na Najlepszą Polską Książkę Akademicką ATENA '96 i na Najlepiej Wydaną Książkę Medyczną MEDICA '96. W porównaniu z ubiegłymi latami, lista nagrodzonych i wyróżnionych była bardzo długa. Drugiego dnia Targów odbyło się Sympozjum „Informacja naukowa i formy jej prezentacji”, na którym dyskutowano nad sytuacją książki informatycznej i perspektywami jej wersji elektronicznej.

Ze spraw nam najbliższych należy odnotować udział Wydawnictwa Politechniki Świętokrzyskiej z własnym stoiskiem; zainteresowanie naszymi skryptami było duże, co przyjemnie zdumiało i nas, i Organizatorów. Potwierdziło to konieczność uczestnictwa w tego typu imprezach, gdyż promują one Uczelnię i dorobek naukowy jej kadry.

remi

UNIwersYTET W KIELCACH

Przez kilka lat mówiło się o przekształceniu Wyższej Szkoły Pedagogicznej i Politechniki Świętokrzyskiej w Uniwersytet Świętokrzyski. Politechnika grzecznie, ale zdecydowanie odmówiła połączenia się z uczelnią pedagogiczną, życząc kieleckiej WSP dalszego rozwoju i wytrwałości w staraniach o uzyskanie statusu uniwersytetu. Wydawało się do tej pory, że na powstaniu uniwersytetu w Kielcach zależy tylko kręgom akademickim, ale teraz inicjatywę przejął Sejmik Samorządowy, który 20 listopada dyskutował o stanie szkolnictwa wyższego w województwie kieleckim.

Zdaniem przedstawicieli uczelni, przy sprzyjających okolicznościach, uniwersytet w Kielcach mógłby powstać około 2000 r. W obradach brał udział wiceminister edukacji prof. Kazimierz Przybysz. W czasie obrad padały argumenty o potrzebie zatrzymania w regionie najzdolniejszej młodzieży, o konieczności podniesienia wskaźnika osób z wykształceniem wyższym.

Potrzebę, a jednocześnie możliwość utworzenia w Kielcach uniwersytetu, potwierdził wiceminister Przybysz, twierdząc, że szkoły pedagogiczne nie mają przyszłości. Już dziś kształcą bezrobotnych.

W kolejce po status miasta uniwersyteckiego Kielce pozostają na odległej pozycji. Przed Kielcami jest Białystok, Rzeszów, Olsztyn.

PROBLEMY MORALNE ZAWODU INŻYNIERA

Konferencja naukowa nt. *Problemy moralne zawodu inżyniera*, zorganizowana w październiku przez Zakład Filozofii i Socjologii PŚk. oraz NOT, miała głównie za zadanie:

– umocnienie przekonania, iż wszelka działalność techniczna wiąże się z problematyką moralną, a więc i odpowiedzialnością,

– ukazanie, iż między biznesem a przedsiębiorczością zachodzą związki, które mają reperkusje moralne,

– wykazanie, jakie związki zachodzą między świadomością wyrażaną w opiniach a nauczaniem przedmiotów etyczno-filozoficznych w uczelniach technicznych.

Wymiana poglądów na powyższe zagadnienia między naukowcami z dziedziny filozofii i etyki znalazła swój wyraz nie tylko w wygłaszanych referatach, ale w wydaniu materiałów konferencyjnych.

Konferencja zgromadziła specjalistów, takich jak profesorowie: A. Kiepas, J. Lipiec, R. Nazar, J. Bugiel, S. Jedynak

oraz inni. Prof. J. Lipiec z UJ zwrócił uwagę na relacje inżynier i odbiorca poprzez jego wytwór. Prof. J. Bugiel wskazał na odmienną wnoszonego systemu wartości młodzieży pochodzenia chłopskiego i robotniczego wobec młodzieży o pochodzeniu inteligenckim. Problem ten nie istnieje właściwie na Politechnice Świętokrzyskiej, ponieważ gros młodzieży jest pochodzenia inteligenckiego, stąd postawy są bardziej jednoznaczne. Mówił o tym prof. J. Piwek. Dyskutowano również o możliwości prezentacji tematyki filozoficzno-etycznej w uczelniach technicznych. W Politechnice Częstochowskiej 30 proc. godzin przeznaczono na przedmioty ogólnorozwojowe, podczas gdy na Politechnice Świętokrzyskiej tylko 1 proc.

Pierwszy dzień potraktowano jako dzień roboczy, natomiast drugi poświęcono na podsumowanie konferencji oraz zaprezentowanie regionu, tj. wnętrza Muzeum Narodowego w Kielcach, Jaskini Raj oraz Skansenu w Tokarni.

KSZTAŁCENIE USTAWICZNE INŻYNIERÓW

Rok 1996 został ogłoszony przez Unię Europejską jako rok *lifelong learning*, dlatego celowa była próba dokonania podsumowania w tej dziedzinie.

Temu celowi służyła II Ogólnopolska Konferencja Kształcenia Ustawicznego Inżynierów, która odbyła się w Kielcach w Ośrodku Kongresowym Exbud, w okresie 23-25 października br. i zgromadziła 72 osoby zainteresowane tą problematyką. Organizatorami konferencji byli: Politechnika Warszawska, Central-

ne Biuro ds. Kształcenia Ustawicznego i Politechnika Świętokrzyska.

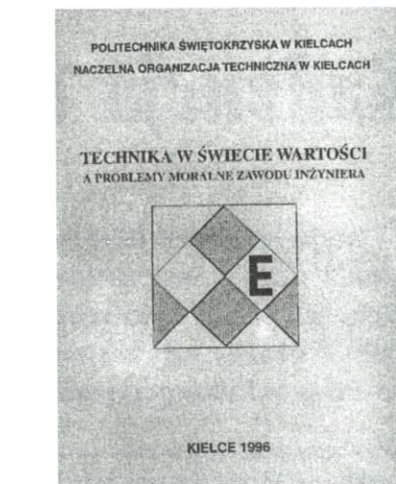
W gronie inżynierów oraz przedstawicieli ośrodków kształcenia ustawicznego omawiano problematykę specyficznego systemu edukacji na poziomie wyższym obejmującego szeroki wachlarz zagadnień, tj. postępu technicznego, wytwarzania dóbr i usług, zarządzania i ekologii. Zakres tematyczny konferencji obejmował m.in. model kształcenia ustawicznego w Polsce, system doskonalenia

INTERNATIONAL CONFERENCE on HEAT TRANSFER with CHANGE of PHASE

Zakład Termodynamiki i Mechaniki Płynów Politechniki Świętokrzyskiej, pod kierownictwem prof. Mieczysława Poniewskiego organizuje w okresie 8-10 grudnia br. międzynarodową konferencję, w której uczestniczyć będą naukowcy i praktycy, mający znaczne osiągnięcia

z dziedziny wymiany ciepła ze zmianą fazy.

Celem konferencji jest skonfrontowanie poglądów i ostatnich osiągnięć specjalistów, zajmujących się tą tematyką, w Eastern European Countries i pozostałych krajach.

Trwałym śladem konferencji jest praca pt. *Technika w świecie, wartości a problemy moralne zawodu inżyniera*, która zwłaszcza dla nielicznych studentów naszej Uczelni, studiujących etykę inżynierską, stanowić będzie, przy braku podręczników, zasadniczy materiał z tej tematyki.

Jerzy Piwek

dr hab. Jerzy Piwek – kierownik Samodzielnego Zakładu Filozofii i Socjologii PŚk.

zawodowego inżynierów oraz potrzeby przedsiębiorstw w tym zakresie, inżynier jako menedżer przedsięwzięć rozwojowych i innowacyjnych. Dyskutowano również o tendencjach i standardach światowych w dziedzinie kształcenia ustawicznego inżynierów.

W konferencji udział wzięli także przedstawiciele Sejmu RP, MEN, FSNT NOT oraz kilku europejskich ośrodków kształcenia ustawicznego inżynierów.

Konferencja otworzy nową serię imprez naukowych poświęconych tej ważnej dziedzinie, dla dalszego rozwoju nauki i techniki. Do udziału w niej zaproszono wybitne autorytety naukowe. EEC odczuwają brak konferencji, która umożliwiłaby zainteresowanym stronom nawiązanie osobistych kontaktów, wzajemną współpracę, wymianę doświadczeń, a w przyszłości doprowadziła do międzynarodowej integracji środowiska badaczy w dziedzinie heat transfer and change of phase.

Kadencja 1993-96 w opiniach rektorów

(wybrane fragmenty)

W maju i czerwcu 1996 roku w ramach prac programu „Reformy Nauki i Szkolnictwa Wyższego” prowadzonego w Instytucie Spraw Publicznych przeprowadzono 11 wywiadów z rektorami szkół wyższych. Ich celem było zebranie opinii na temat podstawowych problemów szkolnictwa wyższego w Polsce widzianych w świetle doświadczeń, jakie zebrali w trakcie pełnienia funkcji w kadencji 1993–96 (a w kilku przypadkach – od 1990 roku).

Wywiady przeprowadziły: dr Julia Jabłecka, dr Marta Pastwa i dr Ewa Chmielecka. Schemat wywiadów powstał przy współudziale prof. prof. Stefana Amstedamskiego i Stefana Kwiatkowskiego. Na rozmowę zgodzili się rektorzy lub prorektorzy następujących uczelni: Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Wrocławskiego, Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy, Wyższej Szkoły Pedagogiczno-Rolniczej w Siedlcach, Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie, Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach, Politechniki Białostockiej, Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Akademii Medycznej w Białymstoku.

O wywiady proszono rektorów reprezentujących uczelnie różniące się profilem, wielkością, prestiżem i usytuowaniem. Opracowany zestaw pytań zawierał wyłącznie pytania otwarte, inspirujące do refleksji. W wywiadach rektorzy mówili przede wszystkim o minionej kadencji, lecz opisywane przez nich problemy dotyczą także kadencji obecnej. Rozpocznijmy od odpowiedzi na najogólniejsze pytania.

Proszę opisać najważniejsze problemy szkolnictwa wyższego w Polsce.

Nie było odpowiedzi, która nie zaczęłaby się od stwierdzenia: **katastrofalnie niskie finansowanie z budżetu państwa jest najpoważniejszym problemem szkół wyższych.** Brak środków finansowych powoduje cały szereg negatywnych skutków. Oto ich lista:

- skandalicznie niskie płace kadry akademickiej i postępująca za tym jej

pauperyzacja. Towarzyszy temu szereg zjawisk pobocznych;

- praca w wielu miejscach, dobrze, jeśli pozwalająca na wykorzystanie wysokich kwalifikacji zawodowych nauczycieli, bywa jednak, że nie związana z podstawową aktywnością zawodową. Obniża to jakość pracy dydaktycznej i naukowej, gdyż kadra nie ma czasu i motywacji do ich podwyższania;

- negatywny dobór młodej kadry i powiększająca się luka pokoleniowa. To zjawisko nie występuje jedynie w grupie uczelni, w których praca asystenta zapewnia dobry start do kariery zawodowej równoległej do akademickiej (akademie medyczne, szkoły ekonomiczne). Tu jednak z kolei pojawia się problem demoralizacji kadry, której zarobki poza uczelnią są wielokrotnie wyższe niż pensje nauczycieli;

- niemożność stosowania instrumentów finansowych do wprowadzania reform, w tym także motywacji finansowej względem pracowników. Spowalnia to wprowadzenie reform;

- dramatyczne niedoinwestowanie wielu uczelni zagrażające utrzymaniu substancji uczelni w stosownym stanie, nie mówiąc o inwestycjach.

- stosowanie metod pozyskiwania pieniędzy, które powodują obniżenie standardów nauczania i badań – zwiększenie naboru na odpłatne formy edukacji (studia zaoczne) powyżej racjonalnych granic. Często jest to jedyny ratunek finansowy dla uczelni. Uczelnie osiągnęły kres możliwości zwiększania naborów studentów;

- pogoń za pracami usługowymi, semi-badawczymi. (Ogólnie jednak uznano, że sytuacja finansowa w badaniach

nie jest tak zła jak w dydaktyce i podkreślano dobry wpływ działalności KBN, ale te uwagi płynęły ze środowisk dużych szkół).

Drugim wielkim problemem wymienionym przez rektorów była **obecna legislacja dotycząca szkół wyższych i badań.**

W większości wypowiedzi dominowały uwagi krytyczne, takie jak:

- legislacja jest rozproszona, niespójna i utrudnia zarządzanie uczelniami,

- akty „szatkują” uczelnie, nadają im statusy i specyfikacje na podstawie wskaźników ilościowych, a nie faktycznych dokonań i charakteru szkół. Projekty nowych ustaw (zwłaszcza Ustawa o Wyższych Szkołach Zawodowych kreująca nowe sektory szkolnictwa wyższego) powstają wbrew opinii środowisk akademickich i mogą spowodować bardzo negatywne skutki,

- ustanowione w 1990 r. akty o szkolnictwie wyższym i towarzyszące obecnie hamują procesy reform, krępują inicjatywy – zwłaszcza dotyczące racjonalizacji zarządzania uczelniami,

- nieuzasadniony merytorycznie jest zakaz tworzenia filii uczelni. Powstrzymuje to ich naturalną i korzystną dla szkolnictwa wyższego ekspansję.

Czy minione lata przyniosły uczelniom postęp, czy regres? Na czym one polegają? Jakie czynniki sprzyjają postępowi, a jakie go hamują?

Wszyscy rektorzy, którym postawiono niniejsze pytanie odpowiedzieli, że na uczelniach zaszły zmiany na lepsze, które zdecydowanie można nazwać postępowem. Rektorzy wiodących uczelni, cieszących się opinią prореformatorskich mówili

o znaczącym postępie, którego dowodem jest fakt, że Ustawa z 1990 r. daje ich szkołom już dziś za mało instytucjonalnej autonomii potrzebnej do kontynuowania reform. Oznacza to, że działalność reformatorska szkół przekroczyła przewidywane sześć lat temu zadania. Za wyznacznik reform uznać można zmiany w sposobie zarządzania uczelnią, a zwłaszcza uporządkowanie ich gospodarki finansowej oraz otwarcie na Europę i świat jako normalny sposób funkcjonowania. Zwiększenie liczby studiujących rektorzy generalnie postrzegali jako postęp, choć zarazem tylko dwoje z nich wymieniło poprawę jakości kształcenia, jako rezultat wprowadzonych zmian.

Rektorzy mniejszych uczelni nie mieli tak zdecydowanie dobrej opinii o postępach reform. Wpływały na to m.in. następujące fakty występujące na tych uczelniach:

- systematyczne obniżanie się poziomu wykształcenia kandydatów na studia, zwłaszcza zaś wykształcenia ścisłego z matematyką na czele! Dramatycznie złe jest przygotowanie kandydatów z Polski „C”, wręcz tragiczne z tzw. „ściany wschodniej”.

- bardzo niskie kwalifikacje administracji uczelnianej – bez ducha przedsiębiorczości, umiejętności menedżerskich, znajomości języków.

Do motorów przemian zaliczono przede wszystkim:

- nacisk studentów (rynku) na określony rodzaj i jakość edukacji oraz, co paradoksalne, konieczność usprawnienia gospodarki uczelni wynikającą z niedostatku pieniędzy,

- wejście do władz uczelnianych osób mających wizję reform, myślących o uczelni jako o instytucji o dwojakim charakterze: spełniającej określoną misję społeczną (baczenie na jakość kształcenia) i będącej przedsiębiorstwem (baczenie na racjonalną gospodarkę),

- działalność KBN, która bardzo sprzyjała uporządkowaniu finansowania badań.

Pomimo ogólnie pozytywnej oceny (najczęściej bazującej na dokonaniach własnej uczelni) rektorzy uważają, że reformy w skali całego kraju zachodzą zbyt wolno, zaś uczelnie są za bardzo zdane na własne siły w reformatorskim wysił-

ku. Do najważniejszych hamulców przemian (poza wspomnianym już niskim finansowaniem szkół) zaliczono:

- brak wizji strategicznej rozwoju szkół wyższych w Polsce. Wizji takiej nie mają ani środowiska akademickie, ani rząd;

- konserwatyzm myślenia kadry akademickiej oraz kierowanie się interesami grupowymi, a nie dobrem uczelni.

Proszę scharakteryzować trzy największe sukcesy i trzy największe porażki, jakie były udziałem Pana Rektora w mijającej kadencji.

Aż dziewięciu rektorów za najważniejszy swój sukces uznało uporządkowanie zarządzania finansami uczelni, zwłaszcza zaś pomyślnie przeprowadzoną ich decentralizację. Skutki tego zabiegu to wzrost odpowiedzialności wydziałów za wydatki, większe ich zrationalizowanie, stworzenie możliwości lepszego wynagrodzenia pracowników za ich zasługi. Niestety, tylko dwoje rektorów dodało do tego stwierdzenie o dobrym stanie finansowym ich uczelni.

Jedenastu rektorów na jedenastu uznało za najpoważniejszą swą porażkę zbyt wolne zmiany w dydaktyce – w jej organizacji i programach nauczania. Niezadowolony dotyczy w szczególności braku elastycznych, indywidualnych, interdyscyplinarnych studiów. Wśród przyczyn niepowodzenia na pierwszym miejscu stawia się konserwatyzm myślenia kadry nauczającej oraz silną obronę interesów grupowych reprezentowanych przez rady wydziałów, które nie pozwalają wprowadzić ogólnouczelnianej polityki reform w nauczaniu. Zdarzały się przypadki, gdy próby restrukturyzacji uczelni były zdecydowanie odrzucane przez senaty i towarzyszył temu bunt dziekanów. Dwoje z rektorów jako poważny problem przyszłej kadencji widzi opracowanie i wprowadzenie mechanizmów antyfederacyjnych na uczelni.

Drugie „zderzenie” sukcesów i porażek dostrzeżemy w wypowiedziach rektorów dotyczących rozwoju kadr. Sześciu rektorów do zdecydowanych sukcesów zalicza rozwój samodzielnej kadry i idące za nim prawo doktoryzowania uzyskiwane przez kolejne wydziały (bądź powoływanie nowych wydziałów). Tę opinię wypowiedzieli rektorzy ośrodków

mniejszych, zwłaszcza tych, które nie mają autonomii w rozumieniu ustawowym. Trwa w nich walka o jej uzyskanie, choć opatrywane to bywa gorzkim komentarzem, że obecne przepisy faworyzują wypełnianie pewnych wskaźników liczbowych – opłaca się mieć profesorów i doktorantów, natomiast jakość nauczania i badań nie jest przedmiotem zainteresowania władz, źródłem większego prestiżu i finansowania. Rektorzy uczelni wielkich i renomowanych narzekają raczej na odpływ kadr z uczelni do miejsc pracy oferujących wysokie zarobki. Ale i tu pojawiają się uwagi o tym, że brak korelacji między hierarchią stopni naukowych i hierarchią stanowisk na uczelniach powoduje, że bardzo liczna staje się grupa doktorów z habilitacją, którzy muszą poprzestać na stanowisku adiunkta, jeśli uczelnia nie chce rozszerzać nadmiernie grupy profesorów uczelnianych.

Wypowiedzi te wskazują, że uczelnie przestały cierpieć z powodu „problemu adiunktów”, zaś rozwój samodzielnej kadry następuje pomyślnie. Zarazem jednak narasta luka pokoleniowa – uczelnie cierpią na brak nowego narybku do pracy dydaktyczno-badawczej. W uczelniach technicznych sytuacja jest kryzysowa. Główną przyczyną tego stanu rzeczy są zniechęcające zarobki. Tylko dwie uczelnie – medyczna i ekonomiczna – nie stają wobec tego problemu.

Trzeci paradoks, to zaliczenie do największych sukcesów kadencji rozwoju bazy materialnej uczelni, zwłaszcza tej, która wprost służy nauczaniu i badaniom – budowa bibliotek (4 uczelnie), rozwój sieci komputerowych. Wbrew niedostatkom finansów, nierozwiniętemu systemowi zdobywania funduszy spoza budżetu państwa i innym przeszkodom, uczelnie podejmują wysiłek inwestycyjny. Ponieważ skala potrzeb uczelni jest znacznie większa, większość rektorów ubolewa zarazem nad niemożnością utrzymania w zadowalającym stanie już istniejących budynków uczelni oraz poszerzenia bazy lokalowej tak, aby zabezpieczyć godziwe warunki pracy i nauki. Pogarszające się warunki lokalowe szkół rektorzy uznają za swoją porażkę.

(cd. na str. 22)

O DENARACH, TALARACH I DUKATACH

W jaki sposób, gdzie i jak prezentować studentom przeszłość pieniądza i jego dzień dzisiejszy? Na te pytania odpowiedź jest banalnie prosta. Należy udać się do Świętokrzyskiego Salonu Numizmatycznego. Znajduje się on w pobliżu historycznego pomnika św. Tekli, przy ul. Warszawskiej. Jego szefami są zacięci kielczanie: Józef Dzikowski i Ignacy Kurczyński. Ten ciekawy sklepik przypominający swym wystrojem wnętrza czasy Rzeckiego i Wokulskiego został otwarty w październiku 1990 roku. O jego uruchomienie w grodzie nad Silnicą zabiegało wówczas kieleckie grono numizmatyków, a ich zabiegi zostały uwieńczone sukcesem. Mają więc Kielce salon numizmatyczny, przy ulicy Sienkiewicza desę, a przy ul. Warszawskiej „Kuźnię Januarego Glibowskiego”. Do tych osobiwych miejsc bardzo często zaglądnają kolekcjonerzy, numizmatycy, miłośnicy broni białej, zbieracze staroci. Coraz częściej wpadają też tam i nasi studenci. Niektórzy są też zbieraczami, kolekcjonerami pamiątek przeszłości.

W listopadzie 1996 r. w salonie panów Józefa i Ignacego gościli studenci V roku Wydziału Budownictwa Lądowego z kierunku Drogi i mosty. Przybyli tam na wykład z historii gospodarczej i demonstrację rozmaitego rodzaju monet i banknotów. Z uwagą wysłuchali prelekcji Józefa Dzikowskiego o historii pieniądza. *Nomisma*, to po grecku pieniądz – rozpoczął gawędę pan Józef, notabene długoletni kierownik działu numizmatycznego Muzeum Narodowego w Kielcach. Wykład eksperta numizmatyki ilustrowany był wędrującymi z rąk do rąk denarami i złotymi dukatami. Prelegent dość plastycznie odśpiewał ewolucję pieniądza. Swą pogadankę rozpoczął od konstatacji – *monetą w szerokim znaczeniu może być każdy przedmiot, który służy jako środek płatniczy, a więc: futro, ozdoba srebrna itp.* Akcentował momenty zwrotne, jak wielkie reformy monetarne, w tym i reformę polską z 1924 r.

Fot. Jerzy Anioł

Szefowie Świętokrzyskiego Salonu numizmatycznego: Józef Dzikowski i Ignacy Kurczyński w pracowni

Nic zatem dziwnego, że studenci z wielką uwagą przysłuchiwali się panu Józefowi, z podziwem przyglądali się niektórym osobliwościom numizmatycznym. W czterech gablotach tkwią srebrne talary, ruble, monety polskie z okresu 1924-1939 i złote dukaty.

Na regałach w salonie znajdują się obcojęzyczne pisma numizmatyczne, na ścianach zaś wiszą historyczne obrazy i medale. Wnętrze salonu odpowiada więc jak najbardziej retrospekcji, spojrzeniu w przeszłość, jest jakby stworzone do filmu „Wehikuł czasu”. W przeświadczeniu naszych studentów: Agaty Jaros, Mariusza Gładkiego, Mieczysława Biskupa, Moniki Wilk, Joanny Chodyn, Anny Lipczyńskiej, Beaty Drożyńskiej, Anny Kapelusz, Tomasza Pryta, Andrzeja Matyska, Magdaleny Siejki, Katarzyny Wierzbickiej, Andrzeja Wątroby, Marty Pędzik, Leszka Błońskiego i innych – spotkania w takim otoczeniu są wspaniałą okazją do poznania przeszłości, do obcowania z relikami życia. Po lekcji w archiwum, spotkanie w salonie numizmatycznym było kolejną żywą prelekcją historyczną.

E. Kosik

Przed Świętokrzyskim Salonem Numizmatycznym. Pan Ignacy Kurczyński oraz dwaj kielccy numizmatycy

dr Eugeniusz Kosik – adiunkt w Samodzielnym Zakładzie Historii Gospodarczej PŚK.

O tragicznych wydarzeniach w kieleckim klubie studenckim pisano już w gazetach regionalnych i ogólnopolskich. Kielecka młodzież 4 listopada wyraziła swój protest w Milczącym Marszu Sprzeciwu. „Reaguj na zło”, „Odrzuć agresję, obojętność i przemoc” – pod tymi hasłami przemarszerowało przez centrum Kielc około 3 tysięcy młodych ludzi. Dlaczego zginął piętnastoletni Piotr? Komu nie spodobała się jego fryzura, sposób ubierania?

Czas na morał ?

25 października podczas eliminacji do V Wojewódzkiego Przeglądu Zespołów Młodzieżowych organizowanego przez Wojewódzki Dom Kultury w klubie „Pod Krechą” doszło do tragedii. Podczas występu jednego z zespołów zostało zadane z pozoru niegroźne pchnięcie nożem, które skończyło się śmiercią młodego człowieka. Najbliżej stojące osoby nie zorientowały się, że obok nich wydarzyła się tragedia. Próby przerwania koncertu tłumaczone tym zajściem zostały przyjęte jako żart. Dopiero widok leżącego młodego człowieka uzmysłowił widzowi powagę zaistniałej sytuacji.

Czy musiało do tego dojść?

Gdyby organizatorzy spodziewali się nieszczęścia, na pewno zaniechaliby organizacji, a uczestnicy zrezygnowaliby z przyścia na przegląd. Jednak każda impreza niesie ze sobą pewne ryzyko i niebezpieczeństwo. Wszyscy do tej pory wspominamy tragedię z 24 listopada 1994 roku, kiedy to w hali Stoczni Gdańskiej zginęło wielu młodych fanów dobrej muzyki. Do dziś wielu z pozostałych uczestników nie może wrócić do pełnego zdrowia. Czy z tego powodu należy zrezygnować z organizowania imprez kulturalnych?

Tragedia ta uzmysłowiła organizatorom, że czuwanie nad bezpieczeństwem jest sprawą priorytetową. Nie można sklasyfikować niebezpieczeństwa mniejszego lub większego przy organizacji każdego koncertu. Oszczędności finansowych nie można szukać na ochronie imprez.

Kto jest winny?

Czy przy zachowaniu maksimum ochrony w klubie – jeżeli do zajścia doszłoby na zewnątrz budynku – wszystko byłoby w porządku? Czy istnieje takie zabezpieczenie, aby uniknąć ciosu w plecy? Kto jest dziś wzorem dla młodzieży i skąd czerpie

ona przykłady? Zauważamy, że nasze życie jest coraz bardziej brutalne. Uczestnicząc w nim, akceptując zmiany społeczne, jesteśmy odpowiedzialni za tragedie, które wydarzają się wokół nas – wypadek samochodowy, brak reakcji na kradzież czy pobicie.

Czy jest sens organizowania tego typu imprez?

Zaniechanie organizacji imprez jest równoznaczne z podaniem się. Naszym zdaniem, nie należy rozkładać rąk i zaniechać prób organizowania bezpiecznych imprez. Należy stworzyć alternatywę także dla młodzieży, która dziś nie wyobraża sobie dobrej zabawy bez spożywania używek i tzw. zadym.

Tragedia ta uzmysłowi przyszłym organizatorom i uczestnikom, że tak naprawdę bezpieczeństwo zależy od nich samych.

Józef Wzorek,
Piotr Grałak

mgr Józef Wzorek – kierownik klubu studenckiego „Pod Krechą”, Piotr Grałak – przewodniczący Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego

22 listopada 1996 r. w wieku 80 lat zmarł

DOC. DR INŻ. MARIAN BRONISŁAW MANUGIEWICZ

wieloletni pracownik na Wydziale Budownictwa Lądowego Politechniki Świętokrzyskiej, przyjaciel młodzieży akademickiej, wybitny inżynier, człowiek prawy i szlachetny.

Od 1 października 1968 r. do chwili odejścia na emeryturę – w roku 1986 pracował na Wydziale Budownictwa Lądowego pełniąc funkcję kierownika Zakładu Budownictwa Ogólnego i Przemysłowego, zaś w latach 1968 – 1971 obdarzony zostaje godnością Dziekana Wydziału.

Za swą sumienną pracą był wielokrotnie nagradzany nagrodami Ministra i Rektora, a następnie został odznaczony m.in.:

- Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi
 - Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski
 - Medalem Komisji Edukacji Narodowej
 - Honorową Odznaką ZSP
 - Odznaką za Zasługi dla Kielecczyzny,
- oraz Złotą Odznaką Honorową Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budownictwa

Doc. dr inż. Bronisław Manugiewicz był wybitnym dydaktykiem i powszechnie szanowanym pracownikiem.

Wzgórze Zamkowe w Kielcach

Fot. 1. Widok Wzgórza Zamkowego od południa wg ryciny z XVIII w. (J. L. Adamczyk: Wzgórze Zamkowe)

Rewaloryzacja zabytkowych zespołów miejskich

Termin **rewaloryzacja** został przyjęty w odniesieniu do kompleksowych działań konserwatorskich i remontowych obejmujących swym zasięgiem zespoły urbanistyczne bez względu na ich wielkość i zasięg, przy czym pod pojęciem zespołów urbanistycznych należy rozumieć zarówno całe historyczne centra miejskie, jak i poszczególne dzielnice, kwartały i zespoły architektoniczne.

Rewaloryzacja nawiązuje do włoskiego „**valorizzazione**” oznaczającego przywrócenie lub zwiększenie wartości zespołu urbanistycznego.

Zgodnie z oficjalną wykładnią Międzyresortowej Komisji ds. Rewaloryzacji Miast i Zespołów Staromiejskich termin rewaloryzacja zespołów staromiejskich oznacza „*całokształt działań gospodarczych na rzecz przywrócenia i utrwalenia ich historycznych walorów, nadania im współczesnych treści, jak również ich funkcjonalnej i kompozycyjnej integracji z całością organizmów miejskich*”¹.

Choć pojęcie rewaloryzacji funkcjonuje głównie jako zespół działań konserwatorskich, mających na celu ochronę i ekspozycję wartości kulturowych, to jednak kompleksowy zakres prac obejmuje zarówno działania konserwatorskie, jak i czysto użytkowe. W ramach szeroko pojętej problematyki rewaloryzacyjnej możemy wyodrębnić następujące grupy działań konserwatorskich²:

- **Oczyszczenie** rozumiane jako działanie zmierzające do usunięcia elementów jednoznacznie obcych, w żadnym stopniu nie utożsamianych z ewolucyjnymi przeobrażeniami archi-

tektonicznymi. Należy jednak pamiętać o tym, że zabiegi takie nie powinny powodować zasadniczych zmian funkcjonalnych, a celem ich winna być głównie poprawa wyglądu i estetyki zespołów. Często ideologiczne lub ekonomiczne przesłanki były powodem zdecydowanie nieodpowiedzialnych zabiegów „oczyszczających” prowadzących do bezpowrotnych strat substancji i tkanki zabytkowej.

- **Rekompozycja** rozumiana jako działanie konserwatorskie mające na celu przywrócenie zespołowi urbanistyczno-architektonicznemu walorów kompozycyjnych, polegające na wprowadzeniu korekty stanu zabudowy, ciągów komunikacyjnych, osi widokowych, panoram itp.

- **Reintegracja** rozumiana jako działanie polegające na uzupełnieniu zabudowy oraz jej scaleniu z architekturą współczesną. Powyższe działanie obejmuje problematykę realizacji formy funkcji i konstrukcji budowlanej w narzuconych warunkach otoczenia. Funkcjonują tutaj dwie tendencje – architektura „relatywna” nawiązująca do form historycznych oraz architektura „obiektywna” stanowiąca jej zdecydowane przeciwieństwo. Należy jednak pamiętać, że ocena rozwiązań architektonicznych jest jednak często oceną subiektywną, odnoszącą się z reguły do poszczególnych elementów zabytkowego zespołu urbanistycznego.

- **Odbudowa** rozumiana jako działanie konserwatorskie polegające na historycznej rekonstrukcji wybranych elementów składowych zespołu ze względu na ich wyjątkowe znaczenie kulturowe. Odbudowa może być również realizowana jako współczesna kompozycja urbanistyczno-architektoniczna nawiązująca jednak do dawnego układu przestrzennego.

Obok wymienionych wyżej działań konserwatorskich rewaloryzacja obejmuje szeroko pojęte działania adaptacyjne, określane dawniej pojęciem **sanacji** i **modernizacji** zespołów urbanistycznych.

Takie połączenie zabiegów konserwatorskich z problematyką adaptacji funkcjonalnej, rozwiązań komunikacyjnych, infrastruktury technicznej, zieleni i rekreacji itp. można uznać za właściwe postępowanie rewaloryzacyjne.

W przypadku odrzucenia w całości problematyki konserwatorskiej i ograniczeniu się wyłącznie do zagadnień adaptacji i wymiany starej zabudowy zespołów urbanistycznych można mówić o **restrukturacji**, która bywa również określana angielskim terminem „**cityzacji**”.

Rewaloryzacja zespołów miejskich stanowiąca formę działania konserwatorskiego zaczyna być coraz częściej rozumiana jako działanie kompleksowe, właściwe zarówno z punktu widzenia konserwatorskiego jak i utylitarnego, dające najlepszą gwarancję przywrócenia pełnych wartości użytkowych, historycznych i estetycznych zniszczonej tkance miejskiej.

Uzasadnienie podjęcia działań rewaloryzacyjnych znajdujemy również w stanowisku UNESCO wyrażonym w tzw. „Zaleceniu Warszawskim” z lutego 1976 r. o następującej treści:

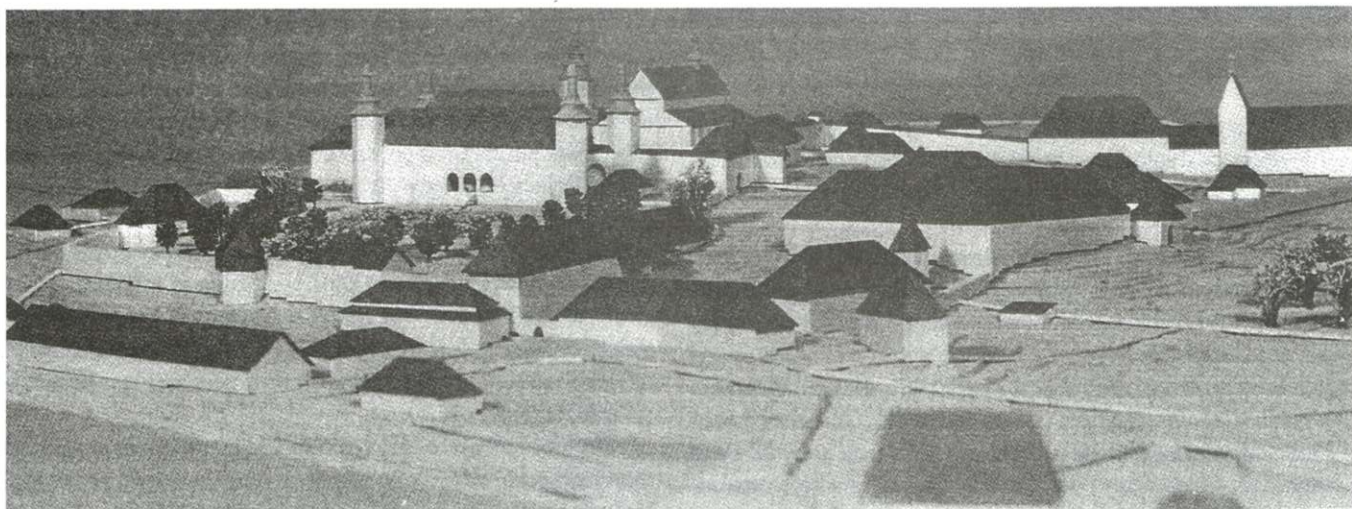
„w epoce, w której powszechność technik budowlanych i form architektonicznych niesie ryzyko uniformizacji siedlisk ludzkich, zabezpieczenie zespołów zabytkowych lub tradycyjnych może wnieść wkład w pogłębienie wartości kulturowych lub społecznych, właściwych każdemu narodowi oraz korzystnie wpływać na wzbogacenie światowego dziedzictwa kulturowego w zakresie architektury”.

Przemiany zespołów miejskich są nieuniknione, ich brak prowadzi do degradacji i szybko postępującej dewastacji, a w efekcie do wyeliminowania znacznych zasobów materialnych z żywej tkanki miejskiej. Rewaloryzacja zespołów urbanistycznych zarówno w sferze działań projektowych, jak i wykonawczych jest procesem skomplikowanym, wymagającym współpracy specjalistów z różnych dziedzin, tak technicznych jak i ekonomiczno-społecznych oraz humanistycznych. Projekty

Rys. 1. Projekt rewaloryzacji zespołu powięziennego na cele usługowo-handlowe – koncepcja I (rys. T. Wróbel)

rewaloryzacji poparte są wnikliwymi opracowaniami studialnymi i koncepcyjnymi obejmującymi różnorodną problematykę z zakresu planowania przestrzennego. W podsumowaniu tego ogólnego wprowadzenia w tematykę rewaloryzacji zabytko-

Rekonstrukcja zabudowy południowego stoku Wzgórza Zamkowego z okresu XVIII w. (wg makiety opracowanej przez J. L. Adamczyka)

wych zespołów urbanistycznych warto przytoczyć słowa Wacława Ostrowskiego³:

„Utrzymanie harmonii między formą a wypełniającą ją treścią, między budynkiem lub zespołem budynków a ożywiającymi je funkcjami stanowi podstawowy warunek ochrony dawnej zabudowy i jej integracji z otoczeniem. Osiągnięcie takiej harmonii wymaga jednak nie tylko adaptowania starych budowli, w granicach dopuszczalnych z uwagi na ich wartość historyczną czy architektoniczną, do nowych potrzeb, ale także dostosowania wymagań i przyzwyczajzeń ludności do życia w środowisku historycznym, które nie może i nie musi spełniać wszystkich warunków przestrzeganych w nowych dzielnicach, ale może i powinno wynagradzać ewentualne braki swymi szczególnymi walorami”.

W Katedrze Architektury i Ochrony Budowli Zabytkowych Politechniki Świętokrzyskiej, obok prac dyplomowych magisterskich obejmujących problematykę ochrony i restauracji pojedynczych obiektów zabytkowych, podejmowane są prace dyplomowe z zakresu rewaloryzacji zabytkowych zespołów urbanistycznych. Z racji złożonej problematyki i dużego zakresu pracochłonności są to głównie prace zespołowe, które w odniesieniu do problematyki budowlano-remontowej pozwalają na indywidualne opracowania poszczególnych autorów.

Fot. 3. Aktualny widok głównego budynku więziennego od strony dziedzińca wewnętrznego

W roku akademickim 1993/94 zostały wykonane dwie zespołowe prace dyplomowe magisterskie obejmujące problematykę rewaloryzacji zabytkowego Zespołu Powięziennego w Kielcach.

Studenci: **Tomasz Dziegiel, Marcin Gębski i Robert Rak** pod kierunkiem **dr. inż. Andrzeja Deneki** przygotowali projekt rewaloryzacji Zespołu Powięziennego pod kątem wprowadzenia współczesnych funkcji o charakterze kulturalno-oświatowym. Drugi zespół pod kierunkiem **dr. inż. Andrzeja Żaboklickiego** w składzie: **Aneta Marosik, Grzegorz Łęcki i Piotr Zdon** przygotował projekt rewaloryzacji zabytkowego Zespołu Powięziennego pod kątem adaptacji na cele handlowo-usługowe.

Historia zabudowy południowego stoku Wzgórza Zamkowego w Kielcach

Nie sposób zajmować się rewaloryzacją zespołów urbanistycznych bez dokładnego rozpoznania historycznego zarówno w odniesieniu do całości układu osadniczego, jak i do poszczególnych jego elementów, w tym zabytkowych obiektów architektonicznych.

Istniejąca aktualnie zabudowa południowego stoku Wzgórza Zamkowego obejmuje obiekty zlokalizowane po obu stronach ulicy Zamkowej. Interesujący nas teren zajmują budynki Zespołu Powięziennego zlokalizowane pomiędzy południową linią rozgraniczającą ulicy Zamkowej a parkiem miejskim. Poniżej Zespół Powięzienny graniczy z zespołem budynków Pałacyku Tomasza Zielińskiego, którego realizacja przypada na drugą połowę XIX wieku.

Za datę początkującą ukształtowanie się trwałej zabudowy południowego stoku Wzgórza Zamkowego można przyjąć połowę XVII wieku, a więc okres bezpośrednio po zakończeniu budowy głównego korpusu Pałacu Biskupów Krakowskich.

Przyjmując jako kryterium prawa własnościowe oraz sposób użytkowania obiektów tego zespołu można wyodrębnić dwa zasadnicze okresy jego funkcjonowania:

- II połowa XVII wieku do 1789 r.
folwark biskupi będący własnością kościelną
- Lata 1789 – 1980
zespół budynków więziennych i częściowo administracyjnych stanowiących własność państwową.

Te dwa prawie stułeczne okresy użytkowania wpłynęły na ostateczny sposób przestrzennego ukształtowania całego zespołu, przy czym należy pamiętać, że zasadnicze przeobrażenia związane ze zmianą właściciela i układu funkcjonalnego zachodziły w latach 1789 – 1850. Przekształcenie dawnego folwarku biskupiego i jego poszczególnych obiektów na cele administracyjne, a w głównej mierze więziennicze, dokonało istotnych spustoszeń w samej strukturze materialnej zespołu, zarówno ze względu na specyfikę funkcji użytkowych, jak i jego wyraźnej izolacji.

Istniejące opracowania naukowo-historyczne poparte pracami badawczymi pozwalają na dość dokładne odtworzenie przestrzennego układu funkcjonalnego z połowy XVIII wieku, a więc z okresu, w którym ostatecznie ukształtowała się trwała zabudowa południowego stoku Wzgórza Zamkowego jako zaplecza Pałacu Biskupów Krakowskich⁴. Zespół ten składał się z następujących obiektów: stajni, warowni, masztarni, kuźni i stacji koniuszego. O jego wielkości świadczy fakt, że stajnie mogły pomieścić około 70 koni, a wozownie kilkanaście wytwornych karet. Ponieważ zespół ten stanowił integralną część Pałacu Biskupiego, jego wnętrza były otwarte i ogólnie dostępne, jako że mury obronne i graniczne przebiegały poniżej całego założenia (fot. 1, fot. 2).

Drugim funkcjonującym około 150 lat układem przestrzennym był zespół budynków więziennych. Do dzisiaj po niewielkich przekształceniach wykonanych w latach 1980 – 1996 ze-

Rys. 2. Projekt rewaloryzacji zespołu powięziennego na cele kulturalno-oświatowe – koncepcja II (rys. T. Wróbel)

spół posiada charakter zakładu karnego, zarówno w odniesieniu do rozwiązań architektonicznych poszczególnych budynków, jak też samego układu przestrzennego. Zespół więzienny wymagał izolacji oraz rozbudowy związanej z szeroko rozumianym pojęciem samowystarczalności. Zespół więzienny zlokalizowany na południowym stoku Wzgórza Zamkowego nie posiadał istotnych związków funkcjonalnych z głównymi obiektami architektonicznymi tego rejonu miasta.

W latach 1838 – 1840 Ludwik Konkowski, ówczesny architekt Guberni Kieleckiej, wykonał interesujący, chociaż w rezultacie nigdy nie zrealizowany projekt rozbudowy więzienia, polegający na znacznych dobudowach kubatury od strony południowej i północnej oraz na architektonicznym scaleniu całej bryły głównego budynku więziennego.

Od 1980 roku zespół przestał pełnić swoje więziennicze funkcje i znalazł się w administrowaniu Muzeum Narodowego w Kielcach. Do dzisiaj brak jest jednoznacznych koncepcji dotyczących dalszego sposobu użytkowania tego zabytkowego zespołu urbanistycznego zlokalizowanego w samym centrum miasta (fot. 3).

Rewaloryzacja zabytkowego zespołu powięziennego

Decyzje związane z rozpoczęciem prac rewaloryzacyjnych zabytkowego Zespołu Powięziennego w Kielcach powinny wynikać z szeregu uwarunkowań, które jako całość mogą stanowić niezbędny argument do podjęcia takich działań. Pierwszoplanowymi czynnikami dla tego zespołu urbanistycznego będą:

- centralne położenie w zespole staromiejskim,
- możliwości przekształceń funkcjonalnych w obrębie całej ulicy Zamkowej,
- funkcjonalno-komunikacyjne powiązanie ulicy Zamkowej z ulicą Jana Pawła II i parkiem miejskim,
- stworzenie zaplecza usługowego dla parku miejskiego,
- uporządkowanie południowego stoku Wzgórza Zamkowego z jednoczesnym wprowadzeniem funkcji użytkowych o charakterze ogólnodostępnym,
- zmiany estetyczno-widokowe w centrum miasta,
- korzyści ekonomiczne płynące z komercyjnego wykorzystania kubatury budynków.

Niewątpliwie można wymienić cały szereg innych uwarunkowań przemawiających za celowością podjęcia prac rewaloryzacyjnych.

Przygotowane na podstawie prac dyplomowych projekty rewaloryzacji zabytkowego Zespołu Powięziennego oparto na następujących wspólnych założeniach:

- porównywalnych wskaźnikach technicznych, takich jak powierzchnia użytkowa czy kubatura budynków,
- zbliżonych wytycznych i zaleceń konserwatorskich,
- zbliżonych warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

W tabeli 1 zestawiono podstawowe wskaźniki techniczne dla stanu istniejącego oraz dwóch koncepcji programowo-przestrzennych:

- Koncepcja I – adaptacja zespołu na cele usługowo-handlowe.
- Koncepcja II – adaptacje zespołu na cele kulturalno-oświatowe.

Szczegółowe założenia programowe obu koncepcji projektowych zestawiono w tabeli 2 podając podział funkcjonalny całkowitej powierzchni zespołu. Z przedstawionego materiału wynika, że rozwiązania projektowe wprowadzające współczesne funkcje użytkowe są zagadnieniem wyboru określonych form

Tabela 1

Rodzaj wskaźnika technicznego	Istniejący kompleks budynków powięziennych	KONCEPCJA I adaptacja na cele usługowo-handlowe	KONCEPCJA II adaptacja na cele kulturalno-oświatowe
powierzchnia zabudowy w m ²	2100	1980	2050
powierzchnia użytkowa w m ²	2497	3120	3090
kubatura w m ³	18400	22100	17100

Tabela 2

KONCEPCJA I adaptacja na cele usługowo-handlowe			KONCEPCJA II adaptacja na cele kulturalno-oświatowe		
Funkcja	Powierzchnia m ²	Udział %	Funkcja	Powierzchnia m ²	Udział %
usługi stolarskie, tapicerskie, renowacja mebli	225	7,2	kompleks rekreacyjno- sportowy	365	11,8
usługi zegarmistrzowskie, sklep z biżuterią	140	4,5	sala kinowa na 60 miejsc	170	5,5
salon typu „Dessa”	275	8,8	pomieszczenia ekspozycji muzealnej	450	14,6
dom maklerski	340	10,9	pracownie konserwatorskie	620	20,1
restauracja	415	13,3	restauracja	210	6,8
winiarnia	215	6,9	winiarnia	190	6,1
kawiarnia	155	5,0			
bar szybkiej obsługi typu „fast food”	200	6,4			
zaplecze kuchenne- magazynowe	395	12,7	zaplecze kuchenne- magazynowe	185	6,0
pomieszczenia biurowe	385	12,3	pomieszczenia biurowe	370	12,0
komunikacja	375	12,0	komunikacja	530	17,1
RAZEM	3120	100,0		3090	100,0

W świetle zabudowy Wzgórza Zamkowego przygotowana koncepcja uwzględniła zasady ładu przestrzennego, harmonijnego powiązania wszystkich budynków w narastającym piętrowym układzie widokowym, bezkolizyjnym w historycznych panoramach miasta.

W drugim rozwiązaniu obejmującym adaptację zespołu na cele kulturalno-oświatowe (koncepcja II – rys. 2) punktem wyjścia w kształtowaniu przestrzennym zespołu, jego bryły, wnętrza i elewacji był powrót do XVIII-wiecznej formy folwarku biskupiego. Rozwiązanie architektoniczne posiada charakter historyzujący i pomimo zastosowania współczesnych technik budowlanych, nawiązujący do tradycji tego okresu. Prezentowane rozwiązanie projektowe poprzez swój wyraz architektoniczny nawiązuje do dawnego funkcjonalnego powiązania z Pałacem Biskupów Krakowskich, dając pewne wyobrażenie o historycznej zabudowie południowego stoku Wzgórza

użytkowania często związanych z problematyką praw własnościowych, sposobu finansowania przedsięwzięcia, kosztów eksploatacji i utrzymania zespołu, korzyści ekonomicznych itp.

Zasadnicza różnica opracowanych przez studentów projektów rewaloryzacji polega na przestrzennym ukształtowaniu bryły budynków z indywidualnym zaprojektowaniem elewacji i osi widokowych.

W przypadku adaptacji zespołu więziennego na cele usługowo-handlowe (koncepcja I rys. 1) punktem wyjścia w kształtowaniu bryły było pozostawienie przekształceń i nawarstwień wynikających z okresu pełnienia przez zespół funkcji więziennych.

W celu zwiększenia atrakcyjności komercyjnej dopuszczono częściową rozbudowę zespołu, a jego estetykę osiągnięto poprzez scalenie i uporządkowanie bryły budynku. Funkcje budynku zostały powiązane z terenami przyległego parku miejskiego, który to związek może korzystnie wpłynąć na ożywienie tej części miasta. Rozwiązanie architektoniczne można uznać za rozwiązanie typu „relatywnego” jako nawiązujące do podstawowych zasad historycznego wyrazu obiektów i najbliższego otoczenia.

Zamkowego. Koncepcja projektowa eksponuje otwarte wnętrza architektoniczne sugerujące funkcjonalne związki z wyżej położonym Zespołem Pałacowym.

Obydwa przygotowane projekty rewaloryzacji zespołu urbanistycznego zlokalizowanego na południowym stoku Wzgórza Zamkowego w Kielcach zasługują na uwagę i pod wieloma względami wydają się rozwiązaniami optymalnymi. Są one interesujące zarówno ze względu na rozwiązania architektoniczno-konserwatorskie, jak i funkcjonalno-przestrzenne.

Andrzej Żaboklicki, Marcin Gębski

dr inż. Andrzej Żaboklicki – adiunkt

mgr inż. Marcin Gębski – asystent

Katedra Architektury i Ochrony Budowli Zabytkowych PŚk.

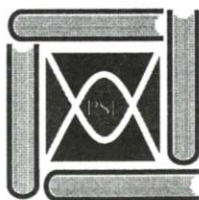
¹ Materiały Międzyresortowej Komisji ds. Rewaloryzacji Miast i Zespołów Staromiejskich, 1981 r.

² E. Małachowicz: *Odnowa krajobrazu kulturowego*, PWN, Warszawa 1988

³ W. Ostrowski: *Zespoły zabytkowe a urbanistyka*. Warszawa Arkady 1980

⁴ J. L. Adamczyk: *Wzgórze Zamkowe w Kielcach*, Kielce WOKA 1991

MOŻLIWOŚCI WYSZUKIWANIA INFORMACJI O KSIĄŻKACH W SYSTEMIE TINLIB

System TINLIB został opracowany przez angielską firmę Information Management and Engineering Ltd. Jest to system biblioteczny stosowany w ponad 30 krajach. Ma on budowę modułową. Biblioteka Politechniki Świętokrzyskiej dysponuje następującymi modułami: gromadzenie, katalogowanie, wyszukiwanie, udostępnianie.

OPAC (OnLine Public Access Catalogue) jest w TINLIBie opracowany w sposób bardzo nowatorski i efektywny, co daje możliwości wyszukiwawcze nie spotykane w wielu innych systemach.

Dysponujemy bazą danych, która uporządkowana jest wg następujących kryteriów:

- Autorzy
- Tytuły
- Klasyfikacja przedmiotowa
- Słowa kluczowe
- Wyszukiwania łączone

W zależności od danych, którymi dysponujemy, wybieramy odpowiednią opcję.

Znając nazwisko autora, wybieramy opcję „**Autorzy**”. Na ekranie komputera pojawia się baza z uporządkowanymi alfabetycznie nazwiskami autorów, redaktorów, opracowujących. W przypadku, gdy znamy tytuł lub tylko jego fragment, korzystamy z opcji „**Tytuły**”, gdzie oprócz tytułów książek, umieszczone są tytuły serii. W sytuacji gdy nie znamy autora ani tytułu książki, wybieramy opcję „**Klasyfikacja przedmiotowa**” lub „**Słowa kluczowe**”. Szukając wg klasyfikacji przedmiotowej, mamy do dyspozycji listę haseł przedmiotowych odzwierciedlających treść książki, uszeregowanych alfabetycznie. Hasła są zróżnicowane pod względem szczegółowości. Obok ogólnych znajdują się bardzo szczegółowe, np.

Przedsiębiorstwo

Przedsiębiorstwo – organizacja – metody – poradniki

Wybierając konkretne hasło, otrzymujemy wykaz książek na dany temat.

Decydując się na opcję „**Słowa kluczowe**”, należy wziąć pod uwagę, że lista słów kluczowych jest generowana przez system automatycznie, na podstawie tytułów książek i serii, a w związku z tym słowa te nie zawsze są adekwatne do treści książki. Korzystanie z tej opcji polega na wybraniu z listy lub wpisaniu w odpowiednie pole słowa kluczowego.

W TINLIBie mamy również możliwość „**Wyszukiwania łączonego**”. Polega ono na przeszukiwaniu bazy techniką formułowania pytań. Dzięki temu łączymy w jedno kilka różnych przeszukiwań bazy, np. przeszukiwanie wszystkich tytułów dotyczących konkretnego tematu, napisanych przez wybranego autora i wydanych przez danego wydawcę. Realizujemy przeszukiwanie poprzez wypełnienie formularza odpowiednimi danymi, np. w przypadku gdy interesują nas

książki konkretnego autora wydane w danym roku, wypełniamy w formularzu pola: autor i rok wydania. Po przyciśnięciu klawisza <ENTER> otrzymujemy odpowiedź na nasze pytanie, czyli bibliografię prac określonego autora za dany rok, będących w posiadaniu naszej biblioteki.

W każdej z wymienionych opcji możemy zastosować następujące techniki wyszukiwania informacji: przeglądanie, przeszukiwanie skokowe i nawigację. Wyświetloną listę przeglądamy przesuwając obraz na ekranie w przód lub w tył za pomocą klawiszy kierunkowych. W celu przyśpieszenia przeglądania używamy klawiszy <PgUp>, <PgDn>.

Znacznie szybszą metodą jest przeszukiwanie skokowe. Jest ono używane do szybkiego przemieszczania się z jednego miejsca długiego, bieżącego zbioru rekordów na drugie, np. jeśli wyświetlony jest bieżący zbiór rekordów zawierający 1000 tytułów i chcemy znaleźć tytuł rozpoczynający się na literę Z, należy użyć klawisza <F10>, następnie wpisać pierwszą literę lub wyraz tytułu. Po naciśnięciu klawisza <ENTER> pojawi się lista tytułów rozpoczynających się od żądanej litery.

Innym szybkim sposobem wyszukiwania jest przeszukiwanie z zastosowaniem filtru. Możemy sprawdzić w bazie obecność konkretnego słowa, słów lub ciągu znaków używając klawisza <F8>, a następnie wpisać żądane słowo. W rezultacie zostanie wyświetlona lista rekordów zawierających wybrany termin, a tym samym zostaną „odfiltrowane” pozostałe rekordy.

Kolejną techniką wyszukiwania w systemie TINLIB jest nawigacja. Możliwość ta wynika ze struktury danych w systemie, która pozwala na tworzenie siatki różnych powiązań budowanych automatycznie przez system. Nawigacja polega na przemieszczaniu się z rekordu do rekordu dzięki tzw. łącznikom, czyli polom zawierającym analogiczne dane. Łącznikami mogą być prawie wszystkie elementy opisu katalogowego, oprócz takich jak: paginacja, cena czy język dokumentu.

Dzięki tej metodzie możemy wyszukiwać książki wg rozmaitych kluczy wyszukiwawczych. Jeśli zaczniemy wyszukiwanie od tytułu, wyświetli nam się konkretny opis. Na podstawie tego opisu możemy dokonywać dalszych poszukiwań. Za pomocą kursora wskazać należy odpowiedni element opisu, może to być nazwisko autora, hasło przedmiotowe, czy też symbol UKD. Po wybraniu elementu opisu i potwierdzeniu klawiszem <ENTER> ukazują się na ekranie komputera publikacje, które łączą dany element opisu.

(cd. na str. 22)

OFERTA

Ośrodka Innowacji i Wynalazczości Politechniki Świętokrzyskiej

w zakresie udostępniania zbiorów literatury patentowej gromadzonej w czytelni Ośrodka

Opisy patentowe na nośniku papierowym (wraz z literaturą towarzyszącą) z zakresu wszystkich dziedzin techniki ujętych w międzynarodowej klasyfikacji patentowej:

- Polska – od 1924 roku
- Austria – od 1966 roku do 31. 12. 1991 r. (kontynuacja na CD-ROM)
- RFN – od 1973 roku do 28. 08. 1991 r. (kontynuacja na CD-ROM)

Literatura patentowa na CD-ROM

I. PATENTOWE BAZY BIBLIOGRAFICZNE:

SPACE ACCESS – dane bibliograficzne i skróty w j. angielskim zgłoszeń o udzielenie patentu europejskiego EP-A od 1978 r. oraz międzynarodowych zgłoszeń PCT od 1988 r.

SPACE FIRST – pierwsze strony opisów zgłoszeniowych EP i PCT od 1994 r.

USPS – pełne dane bibliograficzne, główne zastrzeżenia i skróty opisów patentowych USA od 1993 roku.

II. BAZY PEŁNOTEKSTOWE DOKUMENTÓW PATENTOWYCH:

SPACE AT – opisy patentowe Austrii (AT) od 1992 r.

SPACE DE i kontynuacja DEPAROM – dokumentacja patentowa Niemiec (DE) od 29.08.1991 r.: zgłoszenia patentowe /A/, udzielone patenty /C/, udzielone patenty ze zgłoszeń publikowanych w ramach EP i PCT /T/, zgłoszenia wzorów użytkowych /U/.

SPACE PRECES – dokumentacja patentowa krajów Europy Wschodniej i Środkowej (Bułgaria – BG, Czechosłowacja – CS, Węgry – HU, Polska – PL, Rumunia RO, Czechy – CZ, Słowacja – SK) od 1992 r.

ROMARIN – informacje o stanie prawnym wszystkich międzynarodowych znaków towarowych zarejestrowanych na mocy Porozumienia Madryckiego, które zostały wpisane do rejestru prowadzonego przez Światową Organizację Ochrony Własności Intelektualnej – OMPI.

*Czytelnia Ośrodka Innowacji i Wynalazczości mieści się
w budynku dydaktycznym A pok. 505 A.*

Zapraszamy do korzystania ze zbiorów literatury patentowej.

Czasopisma polskie dla Wydziału Budownictwa Lądowego

1. ADMINISTRATOR
2. ARCHITEKTURA-MURATOR
3. ARCHIVES OF CIVIL ENGINEERING
4. BUDOWNICTWO I GOSPODARKA MIEJSKA

5. CEMENT, WAPNO, GIPS
6. CHEMIK
7. CIEPŁOWNICTWO, OGRZEWNICTWO, WENTYLACJA
8. CZASOPISMO TECHNICZNE SER. B
9. DOZÓR TECHNICZNY
10. DROGOWNICTWO

11. GAZ WODA I TECHNIKA SANITARNA
12. GOSPODARKA WODNA
13. INFORMACJE, INSTRUKCJE IBDiM
14. INSTRUKCJA ITB
15. INŻYNIERIA I BUDOWNICTWO
16. INŻYNIERIA MORSKA I GEOTECHNIKA
17. KURIER MIESZKANIOWY
18. MATERIAŁY BUDOWLANE
19. MURATOR
20. NOWOŚCI ZAGRANICZNEJ TECHNIKI DROGOWEJ
21. POLSKIE DROGI
22. POLSKI INSTALATOR
23. PRACE INSTYTUTU BADAWCZEGO DRÓG I MOSTÓW
24. PRACE INSTYTUTU TECHNIKI BUDOWLANEJ

indeks

10 września – 10 października 1996 ISSN 1232-7484 Nr rej. 328707

Polskie drogi

Nr 9 (23) Poradnik użytkownika

Polnische Straßen
Preis: 2 DM
Cena: 3 zł (30 tys. zł)

Przedstawiamy:
Problemy kształcenia drogowców

Philips Lighting Poland
profesjonalny partner w oświetleniu drogowym

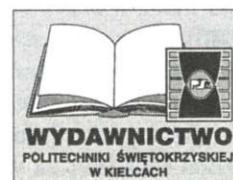
25. PROBLEMY JAKOŚCI
26. PRZEGLĄD BUDOWLANY
27. PRZEGLĄD GEOLOGICZNY
28. PRZEMYSŁ CHEMICZNY
29. ŚWIADECTWA INSTYTUTU TECHNIKI BUDOWLANEJ
30. TYGODNIK BUDOWLANY
31. WIADOMOŚCI CHEMICZNE

Czytelnia Naukowa
Wydział Mechaniczny,
bud. B, I piętro, pok. 105A
tel. 24 – 443

Czynna: poniedziałek, wtorek, środa, piątek
9⁰⁰ – 19⁰⁰
czwartek, sobota
10⁰⁰ – 14⁰⁰

SKRYPTY

- 293 A. Kuliczkowski, C. Madryas – Tunele wieloprzewodowe. Wyd. III. Kielce 1996
- 295 K. Grysa – Zastosowania matematyki w zarządzaniu i ekonomii. Część I. Elementy algebry. Wyd. I. Kielce 1996
- 296 K. Grysa – Zastosowania matematyki w zarządzaniu i ekonomii. Część II. Elementy analizy. Wyd. I. Kielce 1996
- 297 K. Grysa – Zastosowania matematyki w zarządzaniu i ekonomii. Część III. Elementy analizy i problemy optymalizacji. Wyd. I. Kielce 1996

MATERIAŁY KONFERENCYJNE

Technika w świecie wartości a problemy moralne zawodu inżyniera. Materiały z konferencji naukowej. Kielce 1996 (Szerzej o konferencji piszemy na stronie 7 – „Problemy moralne zawodu i inżyniera”).

Nagroda Nobla '96

Wisława Szymborska

W 1996 r. laureatką literackiej Nagrody Nobla została Polka – Wisława Szymborska – poetka, eseistka, tłumaczka poezji francuskiej. Była to jedna z najważniejszych kandydatur – przypomina Stanisław Barańczak. To wielkie wydarzenie dla kultury narodowej, tym bardziej, że w jednym pokoleniu dostaje Nobla dwoje poetów: Miłosz i Szymborska.

Urodzona 2 lipca 1923 r. w Kórniku, woj. poznańskie, swoje dorosłe życie związała z Krakowem, gdzie mieszka od 1931 r. Studiowała filologię polską na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1945 – 1948, a następnie socjologię. Zadebiutowała na łamach prasy w marcu 1945 r. wierszem *Szukam słowa* w „Dzienniku Polskim”. Do 1981 r. kierowała działem poezji w „Życiu Literackim”, gdzie ukazywał się cykl felietonów „Lektury nadobowiązkowe”. Pisała też dla „Arki” i paryskiej „Kultury”. Wydała kilkanaście tomików poezji, m.in.: *Dlatego żyjemy* (1952), *Pytania zadawane sobie* (1954), *Wołanie do Yeti* (1957), *Sól* (1962), *Sto pociech* (1967), *Wszelki wypadek*, *Tarsjusz i inne wiersze*, *Wielka liczba* (1976), *Ludzie na moście* (1986), *Koniec i początek* (1993); jest także autorką zbioru esejów „Lektury nadobowiązkowe”.

Szymborska jest laureatką prestiżowych nagród literackich w kraju i za granicą, doktorem honoris causa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. We wrześniu br. odebrała nagrodę Polskiego PEN-Clubu za poezję. Jest również laureatką nagrody Goethego i Nagrody Herdera. 3 października br. została uhonorowana literacką Nagrodą Nobla.

Moi czytelnicy – mówiła poetka po otrzymaniu wiadomości o werdykcie Szwedzkiej Akademii Królewskiej – *to mężczyźni i kobiety, którym się nie najlepiej w życiu wiedzie. Nie wierzę, żeby mnie czytano w willach z basenami i wodotryskami. Mój czytelnik, jeżeli kupuje książkę, to patrzy, ile mu jeszcze zostało pieniędzy. A jednak kupuje.*

Zadziwia szczerość i niezwykła prostota w wypowiedziach poetki, osoby niezwykle skromnej i jakby zażenowanej ogromem wielkiego zaszczytu i sławy, jaki przypadł jej w udziale po otrzymaniu tak prestiżowej nagrody.

Rep. okładki książki pt. „Czytani dzisiaj” A. Legaszyńska

W wierszu „Wielka liczba”

*Cztery miliardy ludzi na tej ziemi
a moja wyobraźnia jest, jak była.
Źle sobie radzi z wielkimi liczbami.
Ciągłe ją jeszcze wzrusza poszczególność
Fruwa w ciemnościach jak światło latarki.
Wyjawia tylko pierwsze z brzegu twarze,
tymczasem reszta w prześlepienie idzie,
w niepomyślenie, w nieodżałowanie.
Ale tego sam Dante nie zatrzymałby.
A cóż dopiero, kiedy nie jest się.
I choćby nawet wszystkie musy do mnie*

odzwierciedla się jej taki właśnie stosunek do świata przedstawionego.

Poezja Szymborskiej to myślowa głębia z ironicznym spojrzeniem na ludzkie sprawy. Jej poezja jest klarowna, przejrzysta, mówi o czystej rozkoszy istnienia.

„Sama poetka – powiedział ubiegłoroczny laureat Nagrody Nobla, irlandzki poeta Seamus Heaney – *jest dla mnie jak kryształ, który jednak nie próbuje olśnić.*

W uzasadnieniu werdyktu Królewskiej Szwedzkiej Akademii czytamy, iż Nagrodę Nobla poetka otrzymała „za poezję,

która z ironiczną precyzją odśłania prawa biologii i działania historii we fragmentach ludzkiej rzeczywistości”.

Istotą poezji Szymborskiej jest poszukiwanie dystansu wewnętrznego wobec świata, danego nam doświadczenia, zmienności i ulotności przeżyć i zdarzeń. Doświadczenie niesie ze sobą gorycz, co rodzi potrzebę zachowania wewnętrznej rezerwy, dystansu, pohamowania żywości emocji. Ta żywość emocji zostaje więc skrzętnie ukryta przez poetkę w chłodzie poetyckiego kunsztu. Poetka porusza podstawowe zagadnienia egzystencji ludzkiej, związanej z faktem przemijania, braku porozumienia między ludźmi, narastaniem dramatów wynikających z poczucia obcości, samotności wśród ludzi. I zmierza do nieuchronnego fatum, jakim jest nieustające powracanie (pomimo doświadczeń historycznych, dziejowych, ludzkich) do analogicznych sytuacji.

Los osobisty każdego z nas sprawdza, powtarza doświadczenia naszych poprzedników, wciąż toczy się niepohamowane koło analogiczności zdarzeń i dziejów, wciąż trwają wojny, pomimo ogromu tragedii ludzkości, wciąż przeżywamy dramaty rozstań i powrotów, otaczający świat jednocześnie zachwyca nas i przeraża:

„Nic dwa razy się nie zdarza
i nie zdarzy. Z tej przyczyny
Zrodziliśmy się bez wprawy
i pomrzemy bez rutyny”.
Uśmiechnięci, współobjęci
spróbujemy szukać zgody
choć różnimy się od siebie
jak dwie krople czystej wody.

Poetka uprawia również lirykę nie pozbawioną ambitnych tendencji filozoficznych.

Odrębną nutę w poezji Szymborskiej stanowi liryka erotyczna. Jest ona inspirowana przez świadomość nieprzenikalności uczuć miłosnych. Owa świadomość staje się przyczyną niemożności porozumienia się między kochankami, wynikającymi z odmienności odczuć i doznań, oczekiwań, nieuchronności przyszłych rozstań i pożegnań. W wierszu „Upamiętnienie” (Wołanie do Yeti) poetka wykorzystuje motyw modlitewny litanii, kieruje swój apel miłosny do jaskółki „aureoli miłości” o zmiłowanie nad miłością. Któż bowiem lepiej mógłby pomóc zakochanym niż właśnie jaskółka – tak bliska niebu, codziennie z nim obcująca, orędowniczka kochanków:

Kochali się w leszczynie
pod słońcami rosy
suchych liści i ziemi
nabrali we włosy.

Serce jaskółki,
zmiłuj się nad nimi.

Ukłękli nad jeziorem,
wyczesali liście,
a ryby podpływały
do brzegu gwałdziście.

Serce jaskółki,
zmiłuj się nad nimi.

Odbicia drzew dymiły
na zdrobniętej fali.
Jaskółko, spraw by nigdy
nie zapominali.

Jaskółko, ciemiu chmury,
kotwico powietrza,
ulepszony Ikarze,
wniebowzięty fraku,
jaskółko, kaligrafio,
wskazówko bez minut,
wczesno-ptasi gotyku, zezie na niebiosach,
jaskółko, ciszo ostra,
żałobo wesoła,
aureolo kochanków,
zmiłuj się nad nimi.

Nikt tak jak Szymborska nie opanował do perfekcji gatunku scherza, liryki igraszki nie tylko słownej czy metaforycznej, ale igraszki słownej opartej na przemienności nastrojów, jakie kiedyś uprawiali zachwycając swoich Czytelników: Gałczyński i Tuwim.

Koloratura

Stoi pod peruczką drzewa
na wieczne rozsypanie śpiewa
zgłoski po włosku, po srebrzystym
i cienkim jak pajęczka wydzielina.
Człowieka przez wysokie C
kocha i zawsze kochać chce,
dla niego w gardle ma lusterka,
trzykrotnie słówek ćwiartki ćwierka
i drobiąc grzanki do śmietanki
karmi baranki z filiżanki
filutka z filigranu.

Szymborska jest szóstym polskim laureatem Nagrody Nobla. W dziedzinie literatury jest dziewiątą kobietą nagrodzoną Noblem. 10 grudnia br. poetka odbierze z rąk Króla Szwecji Karola Gustawa II czek na 7,4 mln koron szwedzkich (co stanowi równowartość ok. 1,1 mln dolarów). Kiedyś pisała:

„Wolę siebie lubiącą ludzi
niż siebie kochającą ludzkość.
Wolę nie twierdzić,
że rozum jest wszystkiemu winien.
Wolę moralistów,
którzy nie obiecują mi nic.
Wolę kraje podbite niż podbijające.
Wolę piekło chaosu od piekła porządku”.

W tym memento zamyka się głęboko humanitarna postawa poetki wobec świata i ludzi. Czyż nie podpisałibyśmy się pod tymi słowami?

TEMPUS

Program TEMPUS jest programem międzynarodowym uruchomionym w 1990 r. i realizowanym w ramach Unii Europejskiej dla szkół wyższych. Program ukierunkowany jest na restrukturyzację systemu edukacji w krajach Europy Środkowej i Wschodniej oraz współpracę z krajami Unii Europejskiej w zakresie szkolnictwa wyższego.

Projekty realizowane w ramach programu TEMPUS monitoruje biuro European Training Foundation (ETF) w Turynie. Finansowanie projektów odbywa się z funduszu pomocy PHARE.

Szkoły wyższe zgłaszają propozycje swoich projektów do ETF z wyszczególnieniem celu i rodzaju aktywności przewidzianych do jego osiągnięcia. Ogólnie obowiązującą zasadą jest współpraca kilku partnerów zagranicznych.

Selekcja projektów zgłaszanych przez uczelnie europejskie odbywa się w drodze konkursu rozstrzyganego przez międzynarodowe gremium specjalistów naukowych powołane przy biurze ETF w Turynie.

W roku bieżącym do konkursu zgłoszono 178 projektów z Polski, z których 56 zaakceptowano i wyróżniono finansowaniem z budżetu programu TEMPUS-PHARE. W tej grupie znalazł się również projekt Politechniki Świętokrzyskiej. Celem projektu jest uruchomienie dwuletniego Integracyjnego Studium Podyplomowego Nauki o Środowisku. Zgodnie z projektem, wykładcami na studium są wybitni specjaliści z Niemiec, Austrii, urzędnicy administracji samorządowej, przedsiębiorcy i inni zainteresowani pogłębianiem wiedzy interdyscyplinarnej. Absolwenci studium podyplomowego z najwyższymi lokatami będą ubiegać się o uzyskanie dyplomu Inżyniera Europejskiego.

Politechnika Świętokrzyska pełni rolę koordynatora i kontraktora projektu. Part-

nerami współpracującymi w realizacji grantu są:

- Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Kielcach,
- Europejski Instytut Kształcenia Podyplomowego przy Uniwersytecie Technicznym w Dreźnie (Niemcy),
- Uniwersytet Technologiczny w Compiègne (Francja),
- Uniwersytet w Krems (Austria),
- Uniwersytet w Klagerfurcie (Austria).

Przyznana kwota na realizację projektu wynosi 120 700 ECU (ok. 170 tys. USD). Dyrektorem organizacyjnym projektu jest prof. dr hab. inż. Roman Nadolski, koordynatorem – prof. dr hab. inż. Maria Żygadło. Kierownikiem naukowym projektu jest prof. dr hab. inż. Alojzy Kowalkowski.

Zgodnie z harmonogramem pierwsze zajęcia na Studium Integracyjnym Nauki o Środowisku odbędą się w styczniu 1997 r.

Maria Żygadło

prof. Maria Żygadło – kierownik Zakładu Chemii Sanitarnej PŚk.

Synteza wywiadów

(dokończenie ze strony 9)

Do porażek większość rektorów zaliczyła także fiasko głębokiej reformy administrowania uczelnią. Dotyczy to zarówno sprawności codziennej działalności służb, możliwości ich komputeryzacji, jak i instytucjonalizacji planowania rozwoju i zarządzania strategicznego. Rektorzy widzą główne przyczyny tego fiaska w niekonkurencyjnych płacach kadr administracyjnych na uczelniach, a w związku z tym z negatywnym ich dobo-rem owocującym brakiem przedsiębiorczości, innowacyjności i zwykłej rze-

telności w pracy. Sukcesy na tym polu, jeśli się pojawiają, są skutkiem działań samych rektorów: uporządkowanie spraw prawnych dotyczących majątku uczelnianego, pozbycie się zbędnych jego elementów, komputeryzacja niektórych fragmentów zarządzania uczelnią, uruchomienie służby fund-risingowej, itp.

Tylko dwoje rektorów wymieniło wśród sukcesów wypracowanie silnej pozycji uczelni w kraju i za granicą, znaczący wzrost prestiżu i poprawę „image” szkoły, rozwinięcie informacji wewnątrz i zewnątrzuczelnianej jako formy integro-

wania i popularyzowania uczelni. Rektorzy czują się pozbawieni sojuszników – elit politycznych, przedstawicieli administracji państwowej, czy wreszcie parlamentarzystów.

Ewa Chmielecka
Instytut Spraw Publicznych

(Ciąg dalszy „Syntezy wywiadów” w następnym numerze „Indeksu”. Czytelnicy dowiedzą się m.in.: czy przepisy prawa regulujące życie uczelni sprzyjają reformom, o odpłatności za studia i czy dokonuje się selekcji kandydatów i studentów).

Jak znaleźć książkę w katalogu komputerowym

(dokończenie ze strony 17)

Jeżeli wybieramy hasło przedmiotowe, to otrzymamy wykaz publikacji adekwatnych do wybranego hasła. Dokładniejsze dane bibliograficzne poszczególnych pozycji uzyskamy po naciśnięciu klawisza <ENTER>.

Mówiąc o możliwościach wyszukiwania w systemie TINLIB należy stwierdzić, że prawie wszystkie elementy opisu katalogowego są wyszukiwawcze.

Stwarza to użytkownikowi możliwość dotarcia do wybranej książki w dogodny dla niego sposób.

Omówione powyżej techniki sprawiają, że wyszukiwanie prowadzone nawet przez zupełnie niedoświadczonego czytelnika jest bardzo efektywne.

Dokładna instrukcja obsługi katalogu komputerowego znajduje się w pracowni komputerowej.

Katalog OnLine umożliwia użytkownikom bardzo wszechstronne i szybkie przeszukiwanie katalogu bibliotecznego z terminali znajdujących się w pracowni komputerowej Biblioteki Głównej (budynek B, II piętro, p. 211), jak i dużej liczby terminali rozproszonych w całej uczelni.

Jolanta Sobielga, Jolanta Konopka

„Bieg po wiedzę”

DOBRA ZABAWA – takie hasło miało przyświecać imprezie „Bieg po wiedzę” – indeksy obowiązkowo w dłoni każdego uczestnika, która odbyła się 18 października br. w ramach SCYZORLANDII '96, czyli Żakowskiej Jesieni Kulturalnej.

Wielki ruch i nerwowa atmosfera dawała się również odczuć wszystkim zgromadzonym przed DS nr 2 „LAURA”. Początek okazał się całkiem niezły, pogoda nie sprawiła zawodu. Nie wiedzieliśmy jednak, co będzie z uczestnikami. Ilu ich będzie i czy ktoś zechce podjąć postawione przez nas wyzwanie. Po dwugodzinnych przygotowaniach rozpoczął się „Bieg po wiedzę”, który inaugurował zarazem Sportowy Rok Akademicki 1996/97.

Rangę całego przedsięwzięcia podniósł fakt uczestnictwa w imprezie Pierwszej Damy Politechniki Świętokrzyskiej, pani prorektor ds. dydaktyczno-wychowawczych, dr inż. Barbary Goszczyńskiej, która z dużym entuzjazmem włączyła się do wspólnej zabawy.

Trasa „Biegu...” wiodła Al. 1000-lecia Państwa Polskiego, dalej ulicami: Warszawską, Konopnickiej, Manifestu Lipcowego, aż pod sam akademik „LAURA”, gdzie owacjami witano kolejno przybywających uczestników.

Flesze rozbłysły, gdy na mecie pojawiła się pani prorektor, która pokonała krótszy dystans biegu, tylko dlatego, aby mogła jako pierwsza powitać zwycięzców. Uczestnicy nie kazali na siebie długo czekać. Na mecie jako pierwszy pojawił się **Krzysztof Trociński** (133 gr. PŚk.) z czasem 8.09 min, a tuż za nim **Rafał Tutaj** (WSP) przed **Pawłem Supierzem** (133 gr. PŚk.). Na mecie witano kolejnych zawodników, ale wszyscy czekaliśmy z napięciem na pojawienie się pierwszej dziewczyny. Atmosfera rozgrzała się do granic wytrzymałości, gdy oto z czasem 11.36 min. metę przekroczyła **Katarzyna Ostrowska** (312 gr. PŚk.), a tuż po chwili **Justyna Bownik** (IŚ, PŚk.) oraz **Renata Kołodziejczyk** (WEAiI, PŚk.).

Gratulacje, oklaski i chwilę dla zwycięzców na moment przerwano, by dopingować tuż przed metą ostatnich zawodników „Biegu...”. Na pocieszenie zostali oni obdarowani puszkami napoju RED BULL, aby dodał im skrzydeł podczas Juwenaliów '97 licząc, że wtedy to właśnie oni ustanowią nowe rekordy trasy.

Zdobywcy pierwszych miejsc (kategoria kobiet i mężczyzn) otrzymali kupony wartości 150 zł, za drugie miejsca kupony po 100 zł, a za trzecie po 50 zł, które upoważniały zwycięzców do ich wymiany na sprzęt sportowy w sklepach sponsora imprezy. Do kuponów dołączono pamiątkowe dyplomy, które wręczała pani dr inż. Barbara Goszczyńska, oraz grawerowane puchary odbierane z rąk pani mgr Marii Koziół, kierownika Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, ich fundatora.

Na zakończenie jedynej imprezy na wolnym powietrzu tegorocznej SCYZORLANDII rozlosowano wśród wszystkich uczestników „Biegu po wiedzę” nagrody pocieszenia, w postaci piłek do siatkówki i kosza oraz koszulek i czapczek ATLANTA '96.

Za wszystkie nagrody chcielibyśmy podziękować sponsorom, którymi były kieleckie sklepy sportowe: „WALWISPORT” Filia Pl. Wolności 1, „MEGA SPORT” Hurt-detal ul. Duża 5, „Żeglarski” Artykuły Sportowe i Turystyczne ul. Warszawska 147, „TOP SPORT” ul. Paderewskiego 14, „SPORT MARKET” ul. Zagórska 1, Rowerowo-Sportowy „ETOB” ul. Paderewskiego 18. Liczymy również na pomoc z ich strony podczas organizacji imprez sportowych Juwenaliów '97.

Agnieszka Duda

Agnieszka Duda – studentka V roku WM PŚk.

Redaguje zespół: Krzysztof Grysa, Krystyna Solakiewicz, Danuta Sikora, Elżbieta Wikło

Łamanie komputerowe: Marcin Pawlik

Projekt okładki i skanowanie zdjęć: Tadeusz Uberman

Karykatury: Daniel Niedźwiedzki

Adres redakcji: POLITECHNIKA ŚWIĘTOKRZYSKA (bud. A pok. 107, tel 24 – 549)

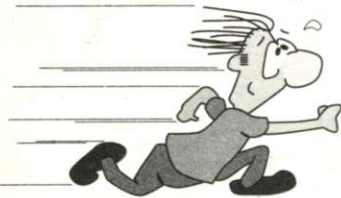
25 – 314, Kielce, Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 7

Druk: Samodzielna Sekcja Poligrafii PŚk., 25 – 314 Kielce, ul. Studencka tel. 24 – 670

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w dostarczonych materiałach

"BIEG DO WIEDZE"

1. Na czele licznej grupy biegaczy
Pani Rektor w koszulce AZS
2. Rekordzista biegu – Krzysztof Trociński
- 3 i 4. Zwycięzcy biegu otrzymują nagrody
5. Nagroda pocieszenia

